

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทำให้สามารถรับส่งข่าวสารหรือข้อความต่างๆ ได้ในระยะเวลาอันสั้น อีกทั้งการหลั่งไหลของวัฒนธรรมจากนานาประเทศ เหล่านี้ล้วนมีส่วนให้สภาพสังคมไทยมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้การแผ่ขยายค่านิยมต่างๆ ผ่านสื่อ และธุรกิจบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับสนใจและเกิดการใช้จ่ายเพื่อสินค้าหรือบริการต่างๆ เหล่านี้

การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลโดยทั่วไปเป็นการใช้จ่ายซื้อสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังมีการใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการด้านอื่นๆ เช่น เพื่อความสะดวกสบาย เพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อแสดงฐานะให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ผลลัพธ์จากการใช้จ่ายสำหรับการใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบาย การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย และค่านิยมที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมาได้เช่นกัน จากการศึกษาของอมรวิทย์ นาครทรรพ (2549: 77-78) พบว่า เด็กไทยกำลังเผชิญอยู่กับกระแสวัฒนธรรมบริโภค นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยุคใหม่ที่รักลูกแบบปรนเปรอลูกมากเกินไป และอิทธิพลของโฆษณาสินค้าและบริการต่างๆ ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วที่ส่งผลต่อค่านิยมการบริโภคตามกระแส อีกทั้งความรู้สึกลอยๆ หมดตัวในหมู่วัยรุ่น การเห็นแบบอย่างการบริโภค “กิน ดื่ม ใช้อย่างฟุ่มเฟือย” สินค้าหรือของฟุ่มเฟือยต่างๆ ของผู้ใหญ่ในสังคมผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมการบริโภคของเยาวชนไทย

กลุ่มนิสิตนักศึกษาจัดเป็น “ตลาดเป้าหมาย” ที่น่าสนใจเนื่องจากอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง และสามารถยอมรับสินค้าและบริการใหม่ๆ ได้ง่าย แม้ว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพหากแต่มีรายได้จากผู้ปกครองหรือการทำงานพิเศษสูงจนมักจะเหลือเพียงพอสำหรับสินค้าหรือบริการที่ตนสนใจ เช่น เสื้อผ้า การชมภาพยนตร์ หรือการพักผ่อนหย่อนใจรูปแบบต่างๆ และนักการตลาดโดยทั่วไปต่างยอมรับว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นลูกค้าเป้าหมายที่มีการตัดสินใจเร็วมีกำลังซื้อสูง (เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และชัชพงศ์ ตั้งมณี 2534: 1) จากการสำรวจพฤติกรรมการเงินส่วนบุคคลเมื่อปี 2549 โดยสถาบันรามจิตติและตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติในการจัดการการเงิน การออมส่วนบุคคล ผลการสำรวจพบว่า นิสัยการบริโภคของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะใจร้อนใจเร็ว (Impulsive Buyer) คือ อยากซื้ออะไรก็ซื้อเลยพบในกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา 30% กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 44% และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 20% นอกจากนี้ การซื้อสินค้าตามอิทธิพลของโฆษณา พบว่า กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา มีการตัดสินใจซื้อสินค้าตามอิทธิพลของโฆษณาสูงที่สุด คือ 17% รองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 12% และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 11% พฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย 30% และกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย 64% และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือยสูงสุด 90% นอกจากนี้ยังพบอีกว่า กลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 15% มีปัญหาด้านการใช้จ่ายต้องยืมเงินเพื่อนเป็นประจำ และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 30% เล่นการพนันเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง (สถาบันรามจิตติ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2549: ออนไลน์) ผลการสำรวจข้างต้นชี้ให้เห็นว่า วัยรุ่นหรือผู้ที่กำลังอยู่ในวัยเรียนต่างอยู่ในกลุ่มที่มีความต้องการซื้อสูง ผลสำรวจยังระบุอีกว่า กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยโดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และผลจากการใช้สินค้าฟุ่มเฟือยทำให้เกิดมีปัญหาด้านการเงินและด้านการพนัน

ปัจจุบันสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมากเนื่องจากสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาหลากหลายไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็ว แล้วสื่อประเภทต่างๆ ยังมีอิทธิพลต่อผู้รับสารด้วย นิศา ชูโตและคณะ (2535: 37) ได้ให้ความหมายของ อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารว่าหมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแก่บุคคลผู้ได้รับสาร การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นอาจเกิดได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับความรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม จนกระทั่งเกิดเจตคติ (Attitude) ตลอดจนไปจนการเปลี่ยนแปลงความประพฤติ การปฏิบัติ และพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ โดยสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล และสังคม โดยเฉพาะกับกลุ่มของเยาวชน วัยรุ่น นิสิต นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของธุรกิจสื่อสารมวลชน เนื่องมาจากผู้บริโภคกลุ่มนี้มีกำลังซื้อสูงและเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างง่ายต่อการชักจูง เพราะมักใช้อารมณ์และความรู้สึกมาเป็นตัวแปรในการตัดสินใจ (รติ ธนารักษ์. 2544: 4-5; ราไพ เกตุดี. 2537: 144 : อ่างอิง จินตนา ต้นสุวรรณนนท์: 1)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไข ปัญหาต่างๆ เพื่อให้รอดพ้นวิกฤตและแนวทางการพัฒนาให้ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นตอนบนหลัก แนวคิดพึ่งตนเอง มีคุณธรรมกำกับความรู้ เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุข ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ โดยมีหลักคิด และแนวทางปฏิบัติ ตน ของแต่ละบุคคล และองค์กร เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน คือ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่ เลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียง ระดับที่หนึ่ง คือ เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและ ครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความต้องการในปัจจุบันของตนเองและครอบครัวได้ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีกลมเกลียว และมีความพอเพียงในการดำเนิน ชีวิตด้วยการประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ทั้งทางกายและใจ (โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน. 2555: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่า พื้นฐานของการสร้างความพอเพียงเริ่มต้นที่บุคคลจากนั้นจึงขยาย ไปสู่ครอบครัวและสังคม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน โดยจุดเด่น ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีคุณธรรมกำกับความรู้ในการ ดำเนินชีวิต จึงจะสามารถทำให้เกิดวิธีการพัฒนาสู่ความยั่งยืนได้ เพราะคนที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะ ใส่ใจ รู้วิธี แนวทางในการจัดการอย่างสมดุล และสามารถใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นเหตุเป็นผล เพื่อป้องกันและปรับปรุงพัฒนาให้เกิดผลดีขึ้นเรื่อยๆ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรวุฑ. 2552: 12)

จากสถานการณ์ที่ได้กล่าวถึงข้างต้น และจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น พฤติกรรมการออม พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งพบว่า ล้วนมีปัจจัยเชิงเหตุ เป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังกล่าวทั้งด้านสภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน การใช้สื่อมวลชน รวมถึงปัจจัยด้านจิตลักษณะ เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น จึงทำให้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร และหาตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยเชิงเหตุด้านปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่อาจจะเอื้อหรือขัดขวางการเกิดพฤติกรรม (ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีตัวแบบจากเพื่อน) และปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ จิตลักษณะในตัวบุคคลที่สะสมมาตั้งแต่วัยเด็กผ่านการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและโรงเรียน (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน) นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยบ่งชี้ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางเสริมสร้างพฤติกรรมการใช้ยาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และปริมาณการดำเนินงานปริมาณการใช้สื่อ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้ยาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2542: 8-15) ดังนี้

2.1 สุ่มมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน โดยแต่ละชั้นภูมิผู้วิจัยสุ่มเลือกมาชั้นภูมิละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 4 มหาวิทยาลัย

2.2 สุ่มคณะด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่ง 2 ชั้นภูมิ คือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ โดยสุ่มเลือกคณะจากแต่ละชั้นภูมิอย่างละ 1 คณะ รวม 2 คณะ

2.3 เลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามแนวคิดของ Hair (Hair et al., 2006) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คนต่อตัวแปรในงานวิจัยหนึ่งตัว กล่าวคือ ในงานวิจัยนี้มีการศึกษาตัวแปรทั้งหมด 9 ตัว ดังนั้น จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่งเท่ากับ 120 คน แบ่งเป็นนักศึกษาจาก 2 คณะ (คณะละ 60 คน; ชั้นปีละ 15 คน) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง เป็นจำนวน 480 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 การสื่อสารในครอบครัว
 - 1.2 การมีแบบอย่างจากเพื่อน
 - 1.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
 - 1.4 ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.5 การใช้ประโยชน์จากสื่อ
 - 1.6 ความพึงพอใจจากสื่อ
2. ตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ ปริมาณการใช้สื่อ
3. ตัวแปรตาม
 - 3.1 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2 พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

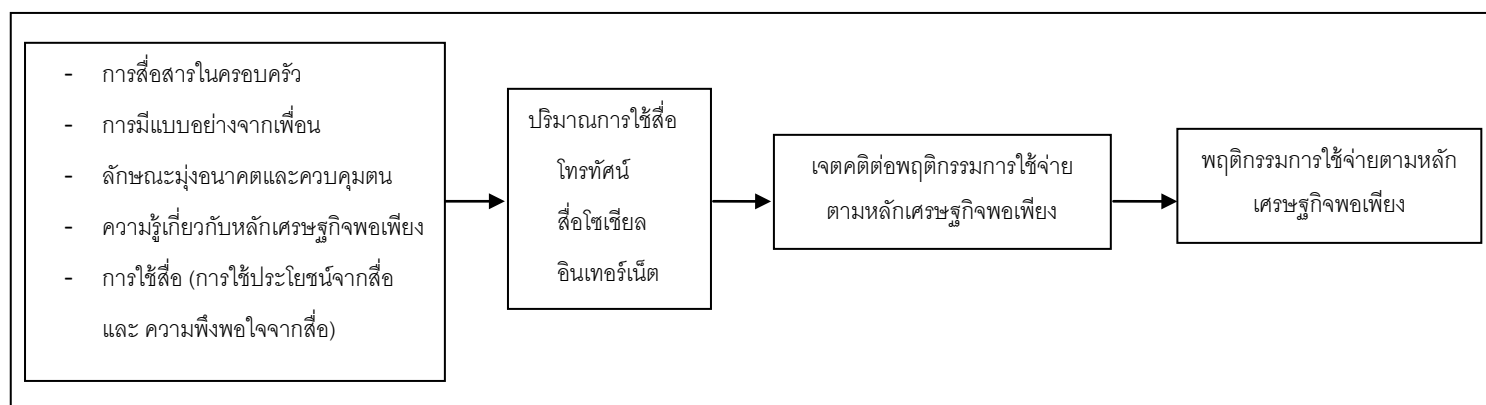
สมมติฐานการวิจัย

1. ตัวทำนาย ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ และสามารถทำนายปริมาณการใช้สื่อ

2. ตัวทำนาย ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ และปริมาณการใช้สื่อ สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3. ตัวทำนาย ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ ปริมาณการใช้สื่อ และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

1. ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การที่นักศึกษาเข้าใจความหมายขององค์ประกอบทั้ง 3 ของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิ

คุ่มกันตน ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาก็อาจจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (จิตติพร ไวโรจน์วิทยากร, 2551) และเมื่อนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับความรู้เกี่ยวกับการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการมีภูมิคุ้มกันตนที่ดี นักศึกษาก็อาจจะมีพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง(กิ่งอ้อ มะลินิล, 2552)

การวัดความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทยากร (2551) มีลักษณะเป็นประโยคคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมินค่า 2 มาตรา คือ “ถูก” และ “ผิด” หากนักศึกษาตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

2. เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การรู้คิดเชิงประเมินค่าของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่ดี – ไม่ดี เห็นประโยชน์ – โทษของพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้สึกชอบ – ไม่ชอบพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความพร้อม – ไม่พร้อมที่จะดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทยากร (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 องค์ประกอบของเจตคติ เป็นข้อความทางบวกและทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 ระดับตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

3. พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาในการใช้จ่ายโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด เป็นการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและเหมาะสมแก่สถานการณ์ โดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณ ความมี

เหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในด้าน ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน หย่อนใจ ประกอบด้วย

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง การที่นักศึกษารู้จักใช้เงินอย่างพอดีกับความจำเป็นของตนเอง เป็นการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ การศึกษา ความบันเทิงพักผ่อน หย่อนใจ ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ) อย่างเหมาะสม โดยไม่เบียด บังตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการใช้จ่ายความคุ้มค่าหรือความเหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพ เพื่อ การศึกษา เพื่อความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ และการใช้เทคโนโลยี

3.3 การมีภูมิคุ้มกันตน หมายถึง การที่นักศึกษามีการเตรียมตัวให้พร้อม ไม่ประมาทกับ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คำนึงถึงหลักการออมเพื่อไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือยามฉุกเฉิน มีการ จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อไว้ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง มีการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายของตนเองเป็นประจำ รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน การออมเงิน รู้จักใช้ รู้จักเก็บออม

การวัดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม นิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของ พงศ์ รัตนะ (2551) และ สุมาลี สิงห์เกิด (2553) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทย์การ (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงาน เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ด้าน เป็นข้อความ ทางบวกและทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 ระดับตั้งแต่ “จริง ที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้ คะแนนตรงข้าม

4. การสื่อสารในครอบครัว หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองไปยังบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นรูปแบบซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนจบจนปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ 4 รูปแบบ คือ

4.1 แบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดย

- ไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้ลูกเป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่
- ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจกับไม่สอนลูกให้กล้าแสดงออกในความคิดเห็น และเหตุผล

ของตนเอง

- ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระ ไม่มีการบอกรับหรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็นบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลต้องรักษาและปฏิบัติตาม

4.2 แบบปกป้อง (Protective) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดย

- เน้นในเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์ปฏิบัติ มีความเคารพนบถนอ หรือมีสัมมาคารวะต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่

- ไม่เน้นการสอนให้บุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและเหตุผลของตนเอง

4.3 แบบเปิดเสรี (Pluralistic) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตร หรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดย

- เน้นในเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออกซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความต้องการของตน

- ให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาน้ำใจ การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ หรือผู้มีอาวุโสกว่า

4.4 แบบประนีประนอม (Consensual) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตร หรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดย

- เน้นให้ความเคารพนบถนอต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือผู้ใหญ่และเป็นผู้รู้จักรักษาน้ำใจผู้อื่น
- เน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ภายใต้การดูแลเป็นคนที่ยกแสดงออกในความคิดและเหตุผลที่ถูกที่ควร

การวัดการสื่อสารในครอบครัวได้นำแบบวัดของ จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ลักษณะข้อคำถามเป็นการถามแบบแผนการสื่อสารในครอบครัว จำนวน 27 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ระดับ ได้แก่ บ่อยมาก ค่อนข้างบ่อย ปานกลาง ค่อนข้างน้อย น้อยมาก ไม่เคย เมื่อรวมคะแนนแล้วพบว่า นักศึกษาที่ตอบได้คะแนนสูงในกลุ่มใดแสดงว่าเป็นผู้ที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบนั้น

5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน หมายถึง การที่นักศึกษาได้เห็นหรือรับรู้ว่าเป็นสนิทยของตนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

การวัดการมีแบบอย่างจากเพื่อนเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ เจริศ มโนธรรม (2550) ลักษณะข้อคำถามเป็นการ รายงานว่าเพื่อนสนิทของตนมีการกล่าวถึง/มีพฤติกรรมการใช้ยาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้ คะแนนตรงข้าม

6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง การที่นักศึกษาแต่ละคนมีปริมาณ ความสามารถในการคาดการณ์ไกลถึงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้กับตนเองใน อนาคต รวมทั้งมีความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับ ผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าในอนาคต การวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนได้ นำแบบวัดของ ยุภาวรรณ ดวงอินตา (2549) ที่ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ไว้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีจำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้ คะแนนตรงข้าม

7. การใช้สื่อ หมายถึง การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อ โทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต และความพึงพอใจจากข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ ได้รับ ประกอบด้วย

7.1 การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ หมายถึง การนำข้อมูลข่าวสาร การดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

7.2 ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ หมายถึง ระดับความ พึงพอใจของนักศึกษาต่อข้อมูลข่าวสาร การดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ นักศึกษาได้รับ

การวัดเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่ง จากงานวิจัยของ อรุณี ตันศักดิ์ดา (2553) แบ่งแบบวัดออกเป็น 2 ส่วนตามที่กำหนดไว้ ดังนี้ การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมิน ค่า 5 ระดับ คือ “ประโยชน์มากที่สุด” ถึง “ประโยชน์น้อยที่สุด” คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนน ถึง 1

คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีการใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม และ ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ “พึงพอใจมากที่สุด” ถึง “พึงพอใจน้อยที่สุด” คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

8. ปริมาณการเปิดรับสื่อ หมายถึง ปริมาณการเปิดรับสื่อที่เสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในหนึ่งวันจากสื่อประเภทโทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต

ใช้แบบสอบถามปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ สื่อโซเชียล และสื่ออินเทอร์เน็ต ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามรายงานปริมาณเวลาที่ใช้ในการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ ผู้ที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีปริมาณการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบว่าปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการเปิดรับสื่อ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลที่ได้จากการวิจัยจะช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในอนาคต อีกทั้งผลวิจัยจะเป็นพื้นฐานของการวิจัยขั้นสูงต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา “การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมา โดยตลอดนานกว่า 30 ปี ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้รอดพ้นวิกฤตและแนวทางการพัฒนาให้ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง มีคุณธรรมกำกับความรู้ เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุข ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลง ในรูปแบบต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียงมีทั้งหลักคิด และแนวทางปฏิบัติตน ของแต่ละบุคคล และองค์กร โดย คำนึงถึงหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) **ความพอประมาณ**กับศักยภาพของตนเอง และสภาพแวดล้อม ตามความเป็นจริง 2) **ความมีเหตุผล**ที่ถูกต้อง และ 3) **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง** คือ ไม่ ประมาทในการดำเนินชีวิตที่ต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดเวลา โดยการที่จะคิด พูดย ทำ อย่างพอเพียงได้นั้น จำเป็นต้องอาศัย**ความรู้**ต่างๆ อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบ รู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมี**คุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจและการดำเนิน ชีวิต** คือ สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่ว เกรงกลัวต่อผลจากการกระทำที่ ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ใช้สติปัญญา พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการทำอะไรที่ไม่ เบียดเบียนหรือก่อโทษให้กับผู้อื่นหรือสังคม เห็นคุณค่าของการแบ่งปัน ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นและชีวิตอื่นๆ เห็นความสำคัญของการร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะ ช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน มีความเพียรที่จะร่วม สร้างสรรค์พลังในทางบวกอย่างรู้รักสามัคคี อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้าน

วัตถุเศรษฐกิจ ด้านสังคมชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมต่างๆ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปริญญ์ พิบูลสรวาท. 2552: 14)

ในการศึกษาครั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จึงหมายถึง การที่นักศึกษาเข้าใจ ความหมายขององค์ประกอบทั้ง 3 ของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันตน ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาก็อาจจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ, 2551) และเมื่อนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับ ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการมีภูมิคุ้มกันตนที่ดี นักศึกษาก็อาจจะมีพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (กิ่งอ้อ มะลิณี, 2552)

การวัดความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้ กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลิณี (2552) และมีลักษณะเป็น ประโยคคำถามจำนวน 10 ข้อแต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 2 มาตร คือ “ถูก” และ “ผิด” หาก นักศึกษาตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็น ผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

2. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

งามตา วนิทานนท์ (2535: 215) อธิบายว่า เจตคติ เป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการรู้คิด เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำนองประโยชน์หรือโทษของบุคคล ทำให้มีความรู้สึกในมโน ะียงไปทางชอบหรือพอใจมากถึงน้อยต่อสิ่งนั้นๆ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะ อย่างอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเห็นประโยชน์หรือพอใจต่อสิ่งนั้น

โดยปกติ เจตคติประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบทางการรู้คิด (Cognitive Component) หมายถึง การรู้การคิด ความเชื่อ ตลอดจนข้อสนเทศทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุทางเจตคติ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็น อันดับแรก และเป็นความรู้ว่า สิ่งนั้นมีคุณหรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้หรือความเชื่อถือ ที่ใช้ประเมินค่าได้ 2) องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบนี้เป็นส่วน สำคัญที่สุดของเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึกนี้จะ เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษของสิ่งนั้นแล้ว บุคคลจะต้องมีความรู้ ว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ก่อนที่เขาจะมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น องค์ประกอบทางความรู้สึกยัง

สอดคล้องกับองค์ประกอบทางการรู้คิดด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งในทางดีก็ย่อมจะเกิดความรู้สึกชอบหรือพอใจ แต่ถ้ารู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางไม่ดีก็ย่อมจะไม่ชอบหรือไม่พอใจ 3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม สิ่งที่เขาชอบ พอใจ และพร้อมที่จะทำลายหรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบ ไม่พอใจ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งจะติดตามมาคือความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย ดังนั้น การรายงานถึงความพร้อมในการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงเป็นเครื่องสะท้อนให้เข้าใจเจตคติของบุคคลได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มของพฤติกรรมหรือพฤติกรรม ตามที่ ธีรดา ตันธรรสกุล (2542: 76) พบว่า ทศนคติที่ดีต่อสินค้าแฮสส์แบรนด์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฮสส์แบรนด์ และพระพานวิทย์ เค้าเจื่อน (2552: 100) พบว่า เจตคติด้านการเห็นคุณค่าและประโยชน์ ความชอบ ความพอใจ และการศึกษาเรียนรู้ การทำความเข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานอย่างพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันโดยใช้ความรู้และคุณธรรมที่สำคัญคือ กิ่งอ้อ มะลิสี (2552: 136) ได้พิสูจน์ว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัดค่าใช้จ่าย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การรู้คิดเชิงประเมินค่าของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่ดี – ไม่ดี เห็นประโยชน์ – โทษของพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้สึกชอบ – ไม่ชอบพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความพร้อม – ไม่พร้อมที่จะดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงวัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลิสี (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 องค์ประกอบของเจตคติ เป็นข้อความทางบวกและทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความ

ทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

3. พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ในปัจจุบันการอุปโภคและบริโภคเพื่อให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ได้ส่วนใหญ่ต้องอาศัยการซื้อ การใช้จ่ายเพื่อแลกกับสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ตามความต้องการทางร่างกายรวมถึงเพื่อสนองความต้องการทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพราะสินค้าบางอย่างเราไม่สามารถผลิตเองได้ ดังนั้นการใช้จ่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน นอกจากการพิจารณาถึงสิ่งของที่เรจะต้องจับจ่ายแล้วการพิจารณาถึงคุณค่าของสิ่งของหรือบริการที่ต้องจับจ่ายแล้วการพิจารณาถึงคุณค่าของสิ่งของหรือบริการนั้นๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน ในทางพุทธศาสนาพฤติกรรมการบริโภคของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ 1) การบริโภคเพื่อค้นหาเป็นการบริโภคเพื่อเสพ เช่น ใช้เครื่องนุ่งห่มเพื่อความสวยงาม ใช้อวด แข่งขัน การกระทำเช่นนี้เป็นการบริโภคเพื่อสนองค้นหาไม่เป็นการสนองความต้องการที่แท้จริงของชีวิต ความสุขอยู่กับการเสพด้วยความอยาก (พระธรรมปิฎก. 2542: 9-15) การบริโภคในรูปแบบนี้เป็นการบริโภคอย่างขาดปัญญา นอกจากจะไม่สัมฤทธิ์จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการบริโภคแล้วยังก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองสูญเปล่านำไปสู่การเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์และการทำลายสิ่งแวดล้อม 2) การบริโภคด้วยปัญญาเป็นการบริโภคอย่างไตร่ตรองถึงเหตุผลความต้องการที่แท้จริง เช่น ใช้เครื่องนุ่งห่มเพื่อสุขภาพป้องกันความร้อนหรือหนาว เป็นการบริโภคที่คำนึงถึงคุณค่าหรือประโยชน์ที่แท้จริง และถ้ามีการบริโภคโดยคำนึงถึงคุณค่าเทียบอยู่บ้างก็ต้องไม่มีการเบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นและทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากนัก

ผลจากการใช้แนวทางพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม ความเจริญทางด้านวัตถุ การสื่อสารที่รวดเร็วทันสมัย ตลอดจนการมีเครื่องมือ ระบบ และช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัยย่อมมีผลต่อการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความต้องการในเชิงบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 329-330) กล่าวถึง พัฒนาการของวัยรุ่นว่า เป็นระยะแห่งการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการทดลอง ใฝ่ฝัน ค้นคว้า และขอความแปลกใหม่ เป็นวัยที่มีจิตใจอ่อนไหว ซักจูงได้ง่าย และอยู่ในช่วงของการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง การที่วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการค้นหาและเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ รวมทั้ง

ต้องการได้รับการยอมรับจากสังคมและกลุ่มเพื่อน จึงทำให้วัยรุ่นมีการปรับตัวให้ทันสมัย ทำตัวให้เหมือนเพื่อนๆ ด้วยพฤติกรรมการแสดงออกในการแต่งกายตามแฟชั่นที่กำลังนิยมของกลุ่มคนวัยเดียวกัน ชอบทำอะไรก็จะทำเหมือนกัน กัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่นในสังคมปัจจุบันซึ่งเน้นกระบวนการเลียนแบบและพยายามแสวงหาความแตกต่าง งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น เช่น งานวิจัยของ สุเนตร สุทธาภกุล (2539) พบว่า วัยรุ่นที่เปิดรับสื่อมวลชน (ประเภท วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์) มาก เป็นผู้ซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผลิตจากต่างประเทศมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่เปิดรับสื่อมวลชนน้อย และวัยรุ่นที่เปิดรับสื่อมวลชน(ประเภท วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์) มาก เป็นผู้ซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในแต่ละเดือนมากกว่าวัยรุ่นกลุ่มตรงข้าม งานวิจัยของ วลัยภรณ์ อารยพัฒน์ (2548: 62) พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อสัปดาห์มากจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเที่ยวสถานเริงรมย์มากกว่านักศึกษาที่มีจำนวนรายได้ต่อสัปดาห์น้อย เป็นต้น ผลวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการเข้าครอบงำในกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เด็กวัยรุ่นบางกลุ่มมีความต้องการทางวัตถุมากเกินไปกว่าที่รายได้จะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และรายได้ที่ไม่สามารถจัดหาสิ่งที่ต้องการได้และมีการพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นของตนเอง

ด้วยปรากฏการณ์การใช้จ่ายเกินประมาณในกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าว ผู้วิจัยได้พยายามสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายของกลุ่มวัยรุ่น อันมีผลมาจากความรู้ความเข้าใจที่มีต่อหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควรมีความหมายครอบคลุมถึง พฤติกรรมการใช้จ่ายที่ยึดหลักที่สำคัญ 3 มิติ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ทั้งนี้ อาจมีการศึกษาโดยใช้ตัวบ่งชี้ที่ต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น ภาคิน อังศุณิส (2553) ศึกษาพฤติกรรม “การประหยัด” กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ศึกษา “การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความจำเป็นในการดำเนินชีวิต” ส่วนจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ศึกษาเน้นไปที่ “การออม การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการสนับสนุนให้กลุ่มอ้างอิงทำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แนวทาง 3 มิติ (เช่นเดียวกับพงศ์ รัตนะ, 2551) โดยกำหนดนิยามไว้ดังนี้ พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาในการใช้จ่ายโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุด เป็นการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนิน

ชีวิตประจำวันและเหมาะสมแก่สถานภาพ โดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นในด้าน ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน หย่อนใจ

1. ความพอประมาณ หมายถึง การที่นักศึกษารู้จักใช้เงินอย่างพอดีกับความจำเป็นของตนเองเป็นการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ การศึกษา ความบันเทิงและพักผ่อน หย่อนใจ ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ) อย่างเหมาะสม โดยไม่เบียด บังตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่าย ความคุ้มค่า หรือความเหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพเพื่อการศึกษา เพื่อ ความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และการใช้เทคโนโลยี

3. การมีภูมิคุ้มกันตน หมายถึง การที่นักศึกษามีการเตรียมตัวให้พร้อม ไม่ประมาทกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คำนึงถึงหลักการออมเพื่อไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือยามฉุกเฉิน มีการจัดทำ บัญชีรายรับ-รายจ่ายเพื่อไว้ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย ของตนเองเป็นประจำ รู้จักวางแผนการใช้เงิน การออมเงินรู้จักใช้รู้จักเก็บออม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง วัดโดยแบบวัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของ พงศ์ รัตนะ (2551) สุมาลี สิงห์เกิด (2553) กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทย์การ (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตน เป็นข้อความทางบวกและ ทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนนเมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

4. การสื่อสารในครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมที่เป็นต้นแบบทางค่านิยม จิตใจ การกระทำ ตลอดจน บุคลิกภาพโดยรวมต่อเด็ก ผ่านการอบรมสั่งสอนของครอบครัว นักวิชาการด้านการสื่อสารของ

ครอบครัวกล่าวถึงการสื่อสารในครอบครัวว่า การสื่อสารจะเป็นศูนย์กลางของการรวมตัวกันทำให้เกิดความใกล้ชิดผูกพันและการปรับตัวของครอบครัว เนื่องจากการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความเข้าใจในความหมายต่างๆ ร่วมกัน รวมทั้งการสื่อสารยังใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งทำหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัวนอกเหนือจากหน้าที่ให้ความรัก ปกป้องคุ้มครอง และหน้าที่ทางเศรษฐกิจ (Galvin and Brommel.1991: 3 อ้างอิง นิสารัตน์ ทองอุปการ. 2538: 9)

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการของบุคคลซึ่งคนทั้งสองฝ่ายถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ เป็นต้น จากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง ด้วยความต้องการที่จะทำให้ฝ่ายหนึ่งเข้าใจเจตนาและความประสงค์ของตนเองและใช้ประโยชน์จากเนื้อหาของสิ่งเหล่านั้น (ปรมะ สดเวทิน. 2536: 17) อาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารมีความหมายค่อนข้างกว้าง เป็นนามธรรมและครอบคลุมพฤติกรรมหลายๆ อย่าง ทั้งการสื่อสารด้วยวาจา (Verbal Communication) และการสื่อสารด้วยอวัจนะ (Non-Verbal Communication) ดังนั้น การสื่อสารในครอบครัวจึงศึกษาอยู่ในขอบเขตดังนี้ 1) การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) คือ การสื่อความหมาย ความเข้าใจ การถ่ายทอดข่าวสารต่างๆ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งคือระหว่างพ่อแม่และลูก 2) พฤติกรรมการสื่อสาร คือ การแสดงออกของพ่อแม่ในรูปแบบของการอบรมสั่งสอน (Instruction) การแนะนำ (Advise) ด้วยคำพูด คำสอน และการแสดงตนเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบ (จุฑานาฏ ผดุงเจริญ. 2543: 17)

ตามแนวคิดของ McLeod และ Chaffee (1967 อ้างอิง ธีญลักษณ์ จันทรแก้ว. 2544: 24) ได้แบ่งรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเป็น 2 มิติ คือ

1) รูปแบบการติดต่อสื่อสารที่ยึดถือแบบแผนของสังคมเป็นหลัก (Socio-Oriented Communication) คือ แบบแผนของความสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อ แม่ ลูกที่ถูกกำหนดด้วยรูปแบบความสัมพันธ์ (Vertical or Relationship-Oriented Communication) คือ เป็นการสื่อสารที่ยึดถือแบบแผนของสังคมเป็นแนวทาง ซึ่งก่อให้เกิดแบบของการติดต่อสื่อสารภายในครอบครัวที่พยายามคงไว้ซึ่งความสามัคคี กลมเกลียว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเป็นไปอย่างสอดคล้องไม่ขัดแย้งหรือมีการโต้เถียงกัน การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ที่มีต่อลูกจะเน้นการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นโดยพยายามสะกดกลั่นอารมณ์โกรธเอาไว้

2) รูปแบบการติดต่อสื่อสารที่ยึดถือแนวความคิดเป็นหลัก(Concept-Oriented Communication) คือ แบบของความสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อ แม่ ลูก ที่ยึดถือเรื่องของแนวความคิดข้อเท็จจริงในเนื้อหาที่สื่อสารกันเป็นหลัก (Issue-Oriented Communication) ซึ่งเด็กๆ จะได้รับการสนับสนุนให้กำลังใจจากพ่อแม่ให้รู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาอย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันก็สอนให้ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย รวมทั้งการสอนให้พิจารณาสิ่งต่างๆ ทุกแง่มุมทั้งด้านบวกและด้านลบ และการส่งเสริมให้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่นอย่างไม่กังวลถึงความขัดแย้งจากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

พฤติกรรมการสื่อสารใน 2 แนวทางนี้เป็นลักษณะที่ตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง แต่ในความเป็นจริงแล้วการสื่อสารในครอบครัวอาจจะไม่มีลักษณะเด็ดขาดชัดเจนไปด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวแต่จะมีการผสมผสานระหว่างลักษณะทั้ง 2 แบบ

จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543: 17) กล่าวว่า การศึกษาการสื่อสารในครอบครัวจึงเกี่ยวข้องกับ 1) การสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อการสื่อความหมาย ความเข้าใจ และการถ่ายทอดข่าวสารต่างๆ จากพ่อแม่สู่ลูก 2) พฤติกรรมการสื่อสารของพ่อแม่ที่อยู่ในรูปของการอบรมสั่งสอนและการแนะนำด้วยคำพูด ตลอดจนการแสดงตนเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบ ในการนี้จากการศึกษาพบว่าการสื่อสารในครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (เกศศิริ บุญญะอดิชาติ, 2541: 73) ทศนคติต่อเรื่องต่างๆ เช่น การเลือกคู่ครอง (จุฑานาฏ ผดุงเจริญ, 2543: 130) และเหตุผลในการเปิดรับชมรายการ เช่น รายการธรรมะพระพยอม (วัชรียา อานามวัฒน์, 2533: 72-73,75)

ในการวิจัยนี้การสื่อสารในครอบครัว หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองไปยังบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นรูปแบบซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ 4 รูปแบบ คือ (จุฑานาฏ ผดุงเจริญ, 2543: 21-23)

1) การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissaz-Faire) คือ ลักษณะพฤติกรรมการสื่อสารภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ – ลูกนั้น ไม่ได้เน้นหรือยึดถือทั้ง Socio-Oriented และ Concept-Oriented อย่างมาก คือ เป็นไปอย่างอิสระเสรี ไม่มีกรอบหรือแนวทางที่เป็นแบบอย่างว่าลูกจะต้องเชื่อฟัง คล้อยตามความคิดเห็นทัศนะของพ่อแม่ หรือห้ามไม่ให้โต้เถียงขัดแย้ง ในขณะเดียวกันเด็กก็จะไม่ได้รับการแนะนำ หรือสนับสนุนจากพ่อแม่ให้กล้าเปิดเผยตัวเองหรือกล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ ด้วย

บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบนี้รู้สึกขาดความรัก มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อความยุติธรรม ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือรับการฝึกฝนให้มีคุณธรรมความดีต่างๆ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง และไม่มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง (Protective) มีลักษณะของพฤติกรรมการสื่อสารที่ให้ความสำคัญกับสังคม ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ ปกป้องกันมาเป็นอย่างมาก และเป็นลำดับแรก ในขณะที่ยึดถือหรือให้ความสำคัญต่อเรื่องของความคิด ความถูกต้องของเนื้อหาข้อเท็จจริงที่สื่อความกันนั้นเป็นอันดับรองลงไป การสื่อสารในลักษณะนี้จะแสดงให้เห็นได้จากการที่เด็กจะถูกสอนให้เชื่อฟัง คล้อยตามผู้ใหญ่เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในครอบครัวหรือติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและราบรื่น เด็กจะถูกสอนไม่ให้เกิดความคิดเห็นขัดแย้ง ได้เถียง แม้ในความคิดของตนเองจะไม่เห็นด้วยหรือคิดว่าไม่ถูกต้องก็ตาม

บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบนี้รู้สึกท้อแท้ ห่วงเหิน รู้สึกขาดความอบอุ่น การปฏิบัติตามคำสั่งบิดามารดาเป็นประจำ ทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เชื่อมั่นในตัวเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

3) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเสรี (Pluralistic) มีลักษณะพฤติกรรมการสื่อสารที่ให้ความสำคัญในการให้เด็กรู้จักพัฒนาความคิดเห็นที่เป็นของตัวเอง และการแสดงออกแม้ความคิดเห็นเหล่านั้นจะแตกต่างกัน ลักษณะที่สังเกตได้ คือ เด็กจะถูกอบรมสั่งสอนให้รู้จักมีความคิดใหม่ๆ และกล้าที่จะแสดงออกโดยการอภิปราย ถกเถียงในประเด็นเรื่องราวต่างๆ ในสถานการณ์รอบตัวกับบุคคลอื่นๆ รู้จักกล้าตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องกลัวว่าความคิดเห็นที่ขัดแย้งไม่ตรงกับพ่อแม่ นั้น จะทำให้พ่อแม่ไม่พอใจหรือเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ และโดยไม่ต้องห่วงพะวงยึดติดอยู่กับสังคม ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีมากนัก คือให้ความสำคัญกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การคล้อยตาม ความสามัคคีกลมเกลียวเป็นเรื่องรองลงไป

บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบนี้มีโอกาสหัดคิดริเริ่มและกล้าตัดสินใจตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ และจะสร้างนิสัยให้กล้าแสดงความคิดเห็น เชื่อมมั่นในตนเอง ฟังตนเองได้ แต่บางครั้งการแสดงออกอาจขาดสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ และขาดการประนีประนอม

4) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual) มีลักษณะพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นย้ำ ยึดถือ หรือให้ความสำคัญทั้ง Socio-Oriented และ Concept-Oriented

อย่างมากทั้ง 2 แนวทาง คือ เรื่องของสังคม ประเพณี และแบบแผน ที่ยึดถือปฏิบัติปลูกฝังกันมา ก็เน้นย้ำให้ความสำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ละเลยที่จะให้ความสำคัญกับการสอนให้เด็กรู้จักพัฒนาความคิดเห็นที่เป็นของตัวเองและการแสดงออกแม้ความคิดเห็นเหล่านั้นจะแตกต่างกันก็ตาม

บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบนี้จะรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาอย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันก็ยอมรับฟังความคิดเห็น ความเชื่อของผู้อื่นด้วย รู้จักพิจารณาไตร่ตรองด้วยวิจยารณญาณทั้งสองด้าน และให้รู้จักมีส่วนร่วมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นด้วยการประนีประนอม และมีสัมมาคารวะ แม้จะมีข้อขัดแย้งไม่ลงรอยกันหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

ในการวิจัยนี้การสื่อสารในครอบครัว หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไปยังบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นรูปแบบซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ 4 รูปแบบตามแนวความคิดข้างต้น ได้แก่

1) แบบปล่อยปละ (Laissaz-Faire) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดยไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้ลูกเป็นผู้มีสัมมาคารวะ ต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่ ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจ และไม่สอนลูกให้กล้าแสดงออกในความคิดเห็น และเหตุผลของตนเอง ปล่อยใ้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรี ไม่มีกรอบ หรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็นบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลต้องรักษาและปฏิบัติตาม

2) แบบปกป้อง (Protective) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแล โดยเน้นในเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์ปฏิบัติ มีความเคารพนบนอบ หรือมีสัมมาคารวะต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่ ไม่เน้นการสอนให้ลูกหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและเหตุผลของตนเอง

3) แบบเปิดเสรี (Pluralistic) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตร หรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดยเน้นในเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออกซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความต้องการของตน ให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาน้ำใจ การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ หรือผู้มีอาวุโสกว่า

4) แบบประนีประนอม (Consensual) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแล โดยเน้นให้ความเคารพนบนอบต่อผู้มีอาวุโสกว่าหรือผู้ใหญ่

กว่าและเป็นผู้รู้จักรักษาน้ำใจผู้อื่น เน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ภายใต้การดูแลเป็นคนที่ดีกล้าแสดงออก ในความคิดและเหตุผลที่ถูกต้อง

การวัดการสื่อสารในครอบครัวได้นำแบบวัดของ จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ลักษณะข้อคำถามเป็นการถามแบบแผนการสื่อสารในครอบครัว จำนวน 27 ข้อ แต่ละข้อมี 6 ระดับ ได้แก่ บ่อยมาก ค่อนข้างบ่อย ปานกลาง ค่อนข้างน้อย น้อยมาก และ ไม่เคย เมื่อรวมคะแนนแล้วพบว่า นักศึกษาที่ตอบได้คะแนนสูงในกลุ่มใดแสดงว่าเป็นผู้ที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบนั้น

5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ แบนดูรา (Bandura) เสนอว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541: 51-52) โดยมี 4 กระบวนการ คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการจูงใจ ดวงเดือน พันธุนาวัน (2551) กล่าวว่า ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น เยาวชนได้รับอิทธิพลของครอบครัวสะสมกันมาโดยตลอด เมื่อก้าวเข้าสู่วัยรุ่นแล้วอิทธิพลของครอบครัวต่อเยาวชนจะลดน้อยลง อิทธิพลของเพื่อนจะเข้ามามีบทบาทต่อเยาวชนมากขึ้น เยาวชนมักใช้เวลาในชีวิตประจำวันอยู่กับเพื่อนมากขึ้น ดังนั้น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเยาวชน นอกเหนือบิดามารดา ซึ่งเยาวชนจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และมักคล้อยตามเพื่อนโดยง่าย เยาวชนชอบใช้เวลาว่างอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยคล้ายกับตน ลักษณะของเพื่อนในวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลให้เกิดการชักจูง และการเลียนแบบให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมได้ (แสงอรุณ ธรรมเจริญ และลินดา สุวรรณดี. 2547: 19) ฉัตรชัย สนธิรัตน์ (2551) ได้ค้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือพึ่งพากัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ความใกล้ชิดสนิทสนมกัน และการร่วมกิจกรรมในกลุ่มเพื่อนมีส่วนผลักดันให้เกิดการมีวินัยในตนเอง ในอีกด้านหนึ่ง เอรินา มโนธรรม (2550) พบพฤติกรรมการประหยัดเกิดจากการเลียนแบบเพื่อน ด้วยเหตุนี้ หากเยาวชนคบเพื่อนที่มีหลักการดำเนินชีวิตที่ตรงกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงย่อมถ่ายทอดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่เพื่อนผ่านการสังเกตจากตัวแบบ

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของการมีแบบอย่างจากเพื่อน หมายถึง การที่นักศึกษาได้เห็นหรือรับรู้ว่าคุณสมบัติของเพื่อนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างสม่ำเสมอ การวัดการมีแบบอย่างจากเพื่อนเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ เฮอร์สา มโนธรรม (2550) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานว่าเพื่อนสนิทของตนมีการกล่าวถึง หรือมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นจิตลักษณะสำคัญตัวหนึ่งของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมและเป็นสาเหตุทางด้านจิตใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมคนดี และคนเก่ง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลถึงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต โดยควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางที่ปรารถนาและรอรับสิ่งที่น่าพอใจมากกว่ามีคุณค่ามากกว่าซึ่งจะเกิดมาในภายหลัง เป็นลักษณะการควบคุมตนเองเพื่อรอรับรางวัลที่สูงค่าในอนาคตเพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ. 2536:38)

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ *ลักษณะมุ่งอนาคต* คือ การคิดและการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมี 3 องค์ประกอบ คือ 1. ความสามารถคาดการณ์ไกลว่าอะไรจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล 2. ความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น อาจเกิดกับตนได้เช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่น 3. เห็นว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีคุณค่าหรือความสำคัญไม่ลดลง และ *การควบคุมตน* คือ การมีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยการที่บุคคลจะจัดการกับสาเหตุภายในตนเองและสาเหตุภายนอกตนเพื่อให้ตนมีพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกระทำได้บ่อยๆ และกระทำในปริมาณมากอย่างเหมาะสม เป้าหมายและการกระทำเหล่านี้เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด มิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น การควบคุมตนมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1. สังเกตพฤติกรรมตนเอง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานการกำหนดพฤติกรรมขั้นต่อไป 2. กำหนดเป้าหมายย่อย – เป้าหมายรวมของพฤติกรรม 3. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มพฤติกรรม 4. ให้รางวัลตนเอง เมื่อกระทำตามเป้าหมายย่อยได้สำเร็จ

ทั้งนี้ มีงานวิจัยที่ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับการวางแผนการดำเนินชีวิต โดยสุทธิลักษณ์ ชนะสุข (2547) การดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านการปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวัน โดยสุมาลี สิงห์เกิด (2553: 115) และพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกิ่งอ้อ มะลินิล (2552: 106)

ในงานวิจัยนี้ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง การที่นักศึกษาแต่ละคนมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกลถึงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งมีความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าในอนาคต การวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนได้นำแบบวัดของ ยุภาวรรณ ดวงอินตา (2549) ที่ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนไว้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีจำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนนตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

7. การใช้สื่อ ความพึงพอใจสื่อ และปริมาณการเปิดรับสื่อ

ปัจจุบันสื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากยุคนี้เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและรวดเร็ว การตระหนักถึงการนำข่าวสารที่ได้รับมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นความพอใจที่จะเปิดรับสาร ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร (Audience) ในฐานะเป็นผู้กระทำการสื่อสาร (Active) กล่าวคือ ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ และเลือกรับเนื้อหาข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง (กาญจนา แก้วเทพ, 2545) เนื่องจากการศึกษาตามแนวทฤษฎีนี้เน้นผู้รับสารเป็นหลัก โดยผู้รับสารนั้นมีกระบวนการในการเลือกเปิดรับสื่อหนึ่งๆ กระบวนการดังกล่าวหมายถึง พฤติกรรมการสื่อสาร (Communication Behavior) ที่ครอบคลุมภูมิหลังของผู้รับสาร โดยเฉพาะประสบการณ์โดยตรงของผู้รับสารที่มีต่อสื่อ

แคทซ์ และคณะ (Katz, Blumler, & Gurevitch: 1974) กล่าวถึงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของผู้รับสารว่า แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจคือ การศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับสถานะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความ

ต้องการจำเป็นของบุคคลและเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ อันก่อให้เกิดผลคือการได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้ เช่นเดียวกับ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2553 อ้างอิง อรุณี ตันศักดิ์ดา. 2553) กล่าวว่า การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ผู้รับสารในฐานะเป็นผู้มีบทบาทรุก (Active) และมีวัตถุประสงค์เสมอในการสื่อสาร (Goal Directed) 2) การใช้สื่อหรือการเปิดรับสื่อหนึ่งๆ ที่ได้เลือกสรรแล้ว เพื่อสนองต่อความต้องการของตนตามข้อ 1 มิใช่เป็นการเปิดรับสารที่เลื่อนลอยหรือเป็นผลชักจูงจากผู้ส่งสารแต่อย่างใด บุคคลมีความตระหนักในความต้องการของตน และสามารถบอกถึงความต้องการเหล่านั้นได้วิธีการนี้ตั้งอยู่บนการสำรวจความต้องการของผู้รับสาร ดังนั้น เทคนิคทางการวิจัยจึงเชื่อว่าคำตอบของบุคคลจะเป็นตัวชี้วัด (Indicator) ที่ถูกต้องของแรงจูงใจต่างๆ ของความต้องการของบุคคล 3) ความพอใจในสื่อ เกิดขึ้นเมื่อการเปิดรับสื่อหรือการเลือกใช้สื่อที่เลือกแล้วนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในทางกลับกันผู้ส่งสารต่างจำเป็นต้องแข่งขันกันเพื่อการบริการให้ประชาชนผู้รับสารพึงพอใจมิใช่เกิดจากตัวผู้ส่งสารเองพอใจกับการสื่อสารก่อนหน้า

เวนเนอร์ (Wenner. 1985 อ้างอิง พสุ ชัยเวฬุ. 2541) ได้รวบรวมงานวิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (News Gratifications) โดยแบ่งความพึงพอใจจากการใช้ประโยชน์ เป็น 4 กลุ่มคือ 1) การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ด้านข้อมูล (Orientation Gratification) ใช้เพื่ออ้างอิงเพื่อเป็นแรงเสริมย้ำในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของความต้องการที่แสดงออก ได้แก่ การติดตามข่าวสาร (Surveillance) การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisional Utility) หรือเพื่อช่วยในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Vote Guidance) 2) เป็นการใช้นำข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (Social Gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่นการนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นเพื่อการชักจูงใจ 3) กระบวนการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล (Para-Social Gratification) เพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อหรือปรากฏการณ์ในเนื้อหาของสื่อ เช่น การยึดถือหรือความชื่นชมผู้อ่านข่าวเป็นแบบอย่างในทางพฤติกรรม

4) กระบวนการใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์

(Para-Orientation Gratification) หรือเพื่อปกป้องตนเอง ได้แก่ เป็นการใช้เวลาให้หมดไปเพื่อ ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจอย่างอื่น เป็นต้น

ในด้านปริมาณการเปิดรับสื่อ McCombs and Becker (1979) ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์มี เหตุผลในการเลือกใช้สื่อหรือเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกันไปและเหตุผลนั้นทำให้มนุษย์เลือกที่จะ ใช้สื่อมวลชนต่างประเภทกัน โดยเหตุผลในการติดตามข่าวสารของบุคคลจากการใช้สื่อมวลชน เพื่อสนองความต้องการแบ่งออกเป็น 6 ประการ คือ 1) เพื่อต้องการรับรู้เหตุการณ์ (Surveillance) 2) เพื่อต้องการช่วยในการตัดสินใจ (Decision) 3) เพื่อการสนทนา (Discussion) 4) เพื่อต้องการมีส่วนร่วม (Participation) 5) เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) 6) เพื่อความบันเทิง (Entertainment) ซึ่งนอกจากผู้รับสารเป็นผู้เลือกรับสารที่เป็นประโยชน์หรือสร้างความพึงพอใจให้ กับตนแล้ว ตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการส่งสารไปยังผู้รับสาร คือกระบวนการ เลือกสรร (Selective Processes) มี 4 กระบวนการที่มีความต่อเนื่องกันดังนี้ 1) การเลือก เปิด รับหรือการเลือกใช้สื่อมวลชน (Selective Exposure) 2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) 3) การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) 4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) (ปรเมษฐ์ สตะเวทิน. 2546: 121–122)

ดังนั้น เมื่อผู้รับสารพิจารณาแล้วเห็นว่า เขาได้รับประโยชน์จากเนื้อหาของสารที่ส่งผ่าน มาทางช่องทางการสื่อสาร เขาก็จะเปิดรับเนื้อหาผ่านช่องทางนั้นอย่างสม่ำเสมอ และอาจส่งผลต่อ เจตคติหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของสารดังกล่าว ดังที่เบญจพร หมั่นสวัสดิ์ (2542) พบว่า หากนักศึกษามีความสนใจและได้ใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์ พวกเขาจะใช้เวลา ในการอ่าน (ปริมาณการเปิดรับ) มากขึ้น นอกจากนี้ ดวงพร เวทไ (2545: 79) พบความสัมพันธ์ เชิงบวกระหว่างทัศนคติต่อโฆษณากับรูปแบบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับ โฆษณา สอดคล้องกับ วิล พิศาลชนะกุล (2551) ที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับทัศนคติด้านการเลือกแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยนี้การใช้สื่อ หมายถึง การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่อโทรทัศน์ ความพึงพอใจจากข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับ และปริมาณการ เปิดรับสื่อประกอบด้วย

1. การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ หมายถึง การ นำข้อมูลข่าวสาร การดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

2. ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ ระดับความพอใจของนักศึกษาต่อข้อมูลข่าวสาร การดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่นักศึกษาได้รับ

การวัดเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของ อรุณี ตันศักดิ์ดา (2553) แบ่งแบบวัดออกเป็น 2 ส่วนตามที่กำหนดไว้ ดังนี้ การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ “ประโยชน์มากที่สุด” ถึง “ประโยชน์น้อยที่สุด” คะแนนตั้ง 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีการใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม และ ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ “พึงพอใจมากที่สุด” ถึง “พึงพอใจน้อยที่สุด” คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

3. ส่วนปริมาณการเปิดรับสื่อ หมายถึง ปริมาณการเปิดรับสื่อที่เสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในหนึ่งวันจากสื่อประเภทโทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต ใช้แบบสอบถามปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามรายงานปริมาณเวลาที่ใช้ในการเปิดรับสื่อประเภท โทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ ผู้ที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีปริมาณการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

สรุปกรอบแนวคิดงานวิจัย

จากที่ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้สรุปกรอบแนวคิดงานวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ และความพึงพอใจจากสื่อ 2) ตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ ปริมาณการใช้สื่อ (โทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต) 3) ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อ

พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2542: 8-15) ดังนี้

1.2.1 สุ่มมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มหาวิทยาลัยธนบุรี โดยแต่ละชั้นภูมิผู้วิจัยสุ่มเลือกมาชั้นภูมิละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 4 มหาวิทยาลัย

1.2.2 สุ่มคณะด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิคือสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ โดยสุ่มเลือกคณะจากแต่ละชั้นภูมิอย่างละ 1 คณะ รวม 2 คณะ

1.2.3 เลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ด้วยวิธีโควตาโดยมีเงื่อนไขในการเลือก คือ เป็นผู้ติดตามรับชมรายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คนต่อตัวแปรในงานวิจัยหนึ่งตัว กล่าวคือ ในงานวิจัยนี้มีศึกษาตัวแปรทั้งหมด 7 ตัว ดังนั้น จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่ง

เท่ากับ 120 คน แบ่งเป็นนักศึกษาจากคณะ (คณะละ 60 คน; ชั้นปีละ 15 คน) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้จากมหาวิทยาลัย 4 แห่งเป็นจำนวน 480 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 7 ชุด ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างเอง แบบวัดที่นำของผู้อื่นมาใช้โดยตรง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างเอง ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แบบใช้สื่อ แบบวัดการมีแบบอย่างจากเพื่อน และแบบวัดลักษณะภูมิหลังของนักศึกษา

2.2 แบบวัดที่นำของผู้อื่นมาใช้โดยตรง ได้แก่ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ของ ยุภาวรรณ ดวงจินตา (2549) ที่ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนไว้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีจำนวน 10 ข้อ เมื่อนำไปใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 746 คน พบว่า พิสัยค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 4.88 ถึง 10.22 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 0.65 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ปรากฏว่าโมเดลการวัดการกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมี χ^2 เท่ากับ 27.64 df เท่ากับ 26 p - value 0.38 RMSEA เท่ากับ 0.02 NFI เท่ากับ 0.95 CFI เท่ากับ 1.00 GFI เท่ากับ 0.95 AGFI เท่ากับ 0.90 และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.79 มาใช้ แบบวัดการสื่อสารในครอบครัว ของ จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) สร้างแบบวัดการสื่อสารในครอบครัว มีจำนวน 27 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 หน่วยตั้งแต่ “บ่อยมาก” “ค่อนข้างบ่อย” “ปานกลาง” “ค่อนข้างน้อย” “น้อยมาก” “ไม่เคย” เมื่อนำไปใช้กับนักศึกษามีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7070

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.1 ศึกษาหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อกำหนดเป็นนิยามปฏิบัติการ

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ตลอดจนตรวจดูสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติไว้ และหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 144)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นสังกัดไปยังมหาวิทยาลัยที่ต้องการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยให้สามารถเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐาน (Standard Multiple Regression Analysis)

5.3 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยเชิงที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา

ประเภทมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยเอกชน	217	49.21
มหาวิทยาลัยรัฐ	224	50.79
รวม	441	100

จากตาราง 4.1 พบว่า นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 50.79 นอกจากนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 49.21

ตาราง 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	Min	Max
การสื่อสารในครอบครัว						
แบบปล่อยปละ	441		29.75	6.17	12.00	46.00
กลุ่มต่ำ	216	49.00			12.00	29.75
กลุ่มสูง	225	51.00			29.75	46.00
แบบปกป้อง	441		29.30	6.66	10.00	46.00
กลุ่มต่ำ	207	46.90			10.00	29.30
กลุ่มสูง	234	53.10			29.30	46.00
แบบเปิดเสรี	441		35.89	5.60	8.00	47.00
กลุ่มต่ำ	60	13.60			8.00	35.89
กลุ่มสูง	381	86.40			35.89	47.00
แบบประนีประนอม	441		38.01	5.46	18.00	48.00
กลุ่มต่ำ	24	5.40			18.00	38.01
กลุ่มสูง	417	94.60			38.01	48.00
การมีแบบอย่างจากเพื่อน	441		46.99	7.73	20.00	67.00
กลุ่มต่ำ	187	42.40			20.00	46.99

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	Min	Max
กลุ่มสูง	254	57.60			46.99	67.00
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	441		41.56	6.24	24.00	58.00
กลุ่มต่ำ	245	55.60			24.00	41.56
กลุ่มสูง	196	44.40			41.56	58.00
การใช้ประโยชน์จากสื่อ	441		40.02	9.48	10.00	60.00
กลุ่มต่ำ	218	49.40			10.00	40.02
กลุ่มสูง	223	50.60			40.02	60.00
ความพึงพอใจจากสื่อ	441		40.77	9.11	10.00	60.00
กลุ่มต่ำ	214	48.50			10.00	40.77
กลุ่มสูง	227	51.50			40.77	60.00
ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	441		8.76	1.67	3.00	10.00
กลุ่มต่ำ	133	30.20			3.00	8.76
กลุ่มสูง	308	69.80			8.76	10.00
ปริมาณการเปิดรับสื่อ						
-โทรทัศน์ (นาทีก)	184		78.48	51.62	10.00	300.00
กลุ่มต่ำ	130	29.50			10.00	78.48

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	Min	Max
กลุ่มสูง	54	12.20			78.48	300.00
ไม่เปิดรับ	257	58.30				
-สื่อโซเชียล (นาทีก)	207		97.92	80.54	15.00	600.00
กลุ่มต่ำ	123	27.90			15.00	97.92
กลุ่มสูง	84	19.00			97.92	600.00
ไม่เปิดรับ	234	53.10				
-อินเทอร์เน็ต (นาทีก)	203		101.63	96.48	30.00	180.00
กลุ่มต่ำ	127	28.80			30.00	101.63
กลุ่มสูง	76	17.20			101.63	180.00
ไม่เปิดรับ	238	54.00				
เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	441		60.51	7.74	43	78
กลุ่มต่ำ	212	48.10			43.00	60.51
กลุ่มสูง	229	51.90			60.51	78.00
พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง	441		102.08	11.58	67	139
กลุ่มต่ำ						

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	Min	Max
กลุ่มสูง	232	52.60			67.00	102.08
	209	47.40			102.08	139.00

จากตาราง 4.2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ แบบปกป้อง แบบเสรี และแบบประนีประนอมอยู่ในกลุ่มสูง และมีแบบอย่างจากเพื่อน มีการใช้ประโยชน์จากสื่อ มีความพึงพอใจจากสื่อ และมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มสูงเช่นกัน แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอยู่ในกลุ่มต่ำ

ปริมาณการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่เปิดรับเนื้อหาด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทโทรทัศน์ ในกลุ่มที่เปิดรับสื่อพบว่า นักศึกษาที่เปิดรับเนื้อหาด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทโทรทัศน์อยู่ในกลุ่มต่ำ ส่วนการเปิดรับเนื้อหาด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทสื่อโซเชียล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เปิดรับเนื้อหาจากสื่อประเภทนี้ และนักศึกษากลุ่มส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาจากสื่อประเภทนี้อยู่ในกลุ่มต่ำ นอกจากนี้ สื่อประเภทอินเทอร์เน็ต นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เปิดรับเนื้อหาด้านเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เปิดรับจะเปิดรับในระดับต่ำ

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มสูง และนักศึกษากลุ่มส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มต่ำ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 4.3 ปริมาณการทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ ด้วยตัวทำนาย 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	9.80	การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (2)	.21
		ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง (9)	-.21
		การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ (11)	-.17

จากตาราง 4.3 พบว่า ตัวทำนายจำนวน 9 ตัวทำนาย ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 9.80 % โดยตัวทำนายสำคัญได้แก่ การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ ($\beta = .21, -.21$ และ $-.17$ ตามลำดับ)

ตาราง 4.4 ปริมาณการทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล ด้วยตัวทำนาย 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	9.20	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (6)	-.27
		ความพึงพอใจจากสื่อ (8)	.21

จากตาราง 4.4 พบว่า ตัวทำนายจำนวน 9 ตัวทำนาย ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียลของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 9.20 % โดยตัวทำนายสำคัญ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และ ความพึงพอใจจากสื่อ ($\beta = -.27$ และ .21 ตามลำดับ)

ตาราง 4.5 ปริมาณการทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต ด้วยตัวทำนาย 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	10.30	การมีแบบอย่างจากเพื่อน (5)	-.28
		การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี (3)	.15

จากตาราง 4.5 พบว่า ตัวทำนายจำนวน 9 ตัวทำนาย ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลัก

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 10.30 % โดยตัวทำนายสำคัญได้แก่ การมีแบบอย่างจากเพื่อน ($\beta = -.28$) และการสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี ($\beta = .15$)

ตาราง 4.6 ปริมาณการทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตัวทำนาย 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	31.50	ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง (9)	.33
		การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม (4)	.23
		การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (2)	-.21
		การใช้สื่อ (7)	.20

จากตาราง 4.6 พบว่า ตัวทำนายจำนวน 12 ตัวทำนาย ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 31.50 % โดยตัวทำนายสำคัญได้แก่ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การสื่อสารในครอบ

ครัวแบบประนีประนอม การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง และการใช้ประโยชน์จากสื่อ ($\beta = .33, .23, -.21$ และ $.20$ ตามลำดับ)

ตาราง 4.7 ปริมาณการทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยตัวทำนาย 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต และ 13. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	44.30	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (13)	.45
		ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (6)	.34
		การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี (3)	.22
		ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง (9)	-.18

จากตาราง 4.7 พบว่า ตัวทำนายจำนวน 13 ตัวทำนาย ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบ ปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต และ 13. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 44.30 % โดยตัวทำนายสำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสื่อสารใน

ครอบครัวยุคใหม่ และความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = .45, .34, .22$ และ $-.18$ ตามลำดับ)

บทที่ 5

การสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญ และปริมาณการทำนายปริมาณการใช้สื่อ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มนักศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจำนวน 480 ฉบับ ได้รับการตอบกลับ และมีความสมบูรณ์จำนวน 441 ฉบับ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ และความพึงพอใจจากสื่อ 2) ตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ ปริมาณการใช้สื่อ (โทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต) 3) ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และ พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในบทนี้จะสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญและปริมาณการทำนายปริมาณการใช้สื่อ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542: 8-15) ดังนี้

2.1 สุ่มมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน โดยแต่ละชั้นภูมิผู้วิจัยสุ่มเลือกมาชั้นภูมิละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 4 มหาวิทยาลัย

2.2 สุ่มคณะด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่ง 2 ชั้นภูมิ คือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ โดยสุ่มเลือกคณะจากแต่ละชั้นภูมิอย่างละ 1 คณะ รวม 2 คณะ

2.3 เลือก นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามแนวคิดของ Hair (Hair et al., 2006) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คนต่อตัวแปรในงานวิจัยหนึ่งตัว กล่าวคือ ในงานวิจัยนี้ ศึกษาตัวแปรทั้งหมด 9 ตัว ดังนั้น จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่งเท่ากับ 120 คน แบ่งเป็นนักศึกษาจาก 2 คณะ (คณะละ 60 คน; ชั้นปีละ 15 คน) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง เป็นจำนวน 480 คน ซึ่งได้รับการตอบกลับ และมีความสมบูรณ์จำนวน 441 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีจำนวน 9 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ปริมาณการเปิดรับสื่อ (โทรทัศน์ สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต) การให้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากสื่อ และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นสังกัดไปยังมหาวิทยาลัยที่ต้องการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยให้สามารถเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise (Multiple Regression Analysis)

3. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

1. สรุปผลจากค่าพื้นฐานจากตัวแปรที่ศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละแบบปกป้อง แบบเสรี และแบบประนีประนอมอยู่ในกลุ่มสูง และมีแบบอย่างจากเพื่อน มีการใช้ประโยชน์จากสื่อ มีความพึงพอใจจากสื่อ และมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มสูงเช่นกัน แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอยู่ในกลุ่มต่ำ

ปริมาณการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่เปิดรับเนื้อหาต้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทโทรทัศน์ ในกลุ่มที่เปิดรับสื่อพบว่า นักศึกษาที่เปิดรับเนื้อหาต้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทโทรทัศน์อยู่ในกลุ่มต่ำ ส่วนการเปิดรับเนื้อหาต้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อประเภทสื่อโซเชียล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เปิดรับเนื้อหาจากสื่อประเภทนี้ และนักศึกษากลุ่มส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาจากสื่อประเภทนี้อยู่ในกลุ่มต่ำ นอกจากนี้ สื่อประเภทอินเทอร์เน็ต นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เปิดรับเนื้อหาต้านเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เปิดรับจะเปิดรับในระดับต่ำ

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มสูง และนักศึกษากลุ่มส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในกลุ่มต่ำ

2. สรุปผลตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า “ตัวทำนาย (ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ) สามารถทำนายปริมาณการใช้สื่อ”

การสรุปผลตามสมมติฐานข้อนี้มาจาก การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของปริมาณการใช้สื่อ 3 ประเภทได้แก่ ปริมาณการ

เปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต โดยมีตัวทำนาย 9 ตัว ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ และ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 9.80% สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียลของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 9.20% และสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 10.30 % แสดงว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “ตัวทำนาย (ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ และปริมาณการใช้สื่อ) สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง”

การสรุปผลตามสมมติฐานข้อนี้มาจาก การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีตัวทำนาย 12 ตัว ได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 31.50 % แสดงว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “ตัวทำนาย (ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์จากสื่อ ความพึงพอใจจากการใช้สื่อ ปริมาณการใช้สื่อ และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง) สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง”

การสรุปผลตามสมมติฐานข้อนี้มาจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีตัวทำนาย 13 ตัวได้แก่ 1. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ 2. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง 3. การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี 4. การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม 5. การมีแบบอย่างจากเพื่อน 6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 7. การใช้ประโยชน์จากสื่อ 8. ความพึงพอใจจากสื่อ 9. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 10. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ 11. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียล และ 12. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต และ 13. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 44.30 %

3. อภิปรายผล

จากสมมติฐานที่ 1 พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง จากแนวคิดของ Eswara (1974) กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้องว่า มีลักษณะของพฤติกรรมการสื่อสารที่ให้ความสำคัญของสังคม ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญในเรื่องของความคิด ความถูกต้องของเนื้อหาข้อเท็จจริง ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังในเรื่องการใช้สื่อมวลชนอย่างเหมาะสมของเยาวชนโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมจากพ่อแม่ที่เป็นผู้สอนให้กับลูกซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่รู้ตัว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. 2529 : 17) โดยพ่อแม่ถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อลูกโดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างในการเปิดรับสื่อมวลชน เช่น การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ พบว่า พฤติกรรมการชมโทรทัศน์ของพ่อแม่ถือเป็นต้นแบบ (Model) ให้กับลูกในการเลียนแบบพฤติกรรมทั้งจากเวลาที่ใช้ในการชมโทรทัศน์ และประเภทของรายการที่เลือกดู (Koulstra; & Lucassen. 2004; citing Mathanson. 2001 อ้างอิง วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง. 2553: 28)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวทำนายลำดับที่สองที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีค่าความสามารถในการทำนายเท่ากับการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง แต่มีค่าความสัมพันธ์เป็นทางลบ (-) คือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลัก

เศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษามีความรู้เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเต็มที่แล้วอาจหันเหความสนใจไปยังประเด็นความรู้ด้านอื่นๆ ที่ตนเองเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์ อีกทั้งยังพบความสัมพันธ์ทางลบ (-) กับการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ ซึ่งอาจเป็นเพราะครอบครัวไม่ได้เข้มงวดต่อการเลือกเนื้อหาจากสื่อที่นักศึกษาเปิดรับ และอาจมีผลให้นักศึกษาเลือกที่จะเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงน้อยลง

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสื่อโซเชียลที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตน โดยมีค่าความสัมพันธ์เป็นทางลบ (-) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตนอาจเป็นคนที่มิเป้าหมายในอนาคตอันเกี่ยวเนื่องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องฟังฟังการเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโซเชียล อนึ่ง จากงานวิจัยของ ดวงมกล ทรัพย์พิทยากร (2557) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษ เมื่อร่วมทำนายกับการควบคุมสุขภาพจิตและเหตุผลเชิงจริยธรรม (สามารถอธิบายได้ 12.20%) อันหมายความว่า คนที่มีลักษณะเช่นนี้สามารถที่จะควบคุมตนให้เปิดรับหรือไม่เปิดรับสารจากสื่อในลักษณะที่เป็นคุณหรือโทษก็ได้ตามที่ตนเองเห็นสมควร

ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ การมีแบบอย่างจากเพื่อน เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดในช่วงวัยรุ่น โดยมีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงความคิด ความหวัง ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้สึกลงในเรื่องต่างๆ เพื่อเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและมีอิสระที่จะแสดงความคิด การตัดสินใจด้วยตนเอง การมีเพื่อนเท่าเทียมมีโอกาสได้สร้างสัมพันธ์กับคนอื่น มีโอกาสทั้งรับและให้ความช่วยเหลือตลอดจนได้ประสบการณ์ ฝึกทักษะทางสังคม กลุ่มเพื่อนจะช่วยเสริมให้บุคคลเกิดความมั่นใจมากขึ้น (อภิชาติ อนุญลักษณวงศ์.2548: 18) แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์เป็นทางลบ (-) นั้นหมายความว่า นักศึกษาอาจจะสังเกตและลอกเลียนแบบเพื่อนในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตในช่วงแรก หลังจากนั้นก็จะค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อจะได้มีโอกาสพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงได้เท่าเทียมหรือเกินกว่าเพื่อน

นอกจากนี้ การเปิดรับสื่อมวลชนถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เพื่อนเข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก โดยเพื่อนมีบทบาทสำคัญต่อความสนใจในการติดตามข้อมูลข่าวสารประเภทต่างๆ เพราะวัยรุ่นจะใช้ข้อมูลเพื่อการเข้าสังคมและการสนทนากับกลุ่มเพื่อน เพื่อความสนุกสนาน ความรู้ การติดตามในเรื่องการแต่งกาย รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคม (วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง. 2553: 41)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพาพะงา จิตต์สวาสดี (2553 : 56) พบว่า การเลียนแบบเพื่อน (หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนิสิตที่กระทำตามแบบเพื่อน ได้แก่ การแต่งกาย การใช้จ่ายเงิน การเข้าห้องเรียน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ($r = .34$, $p < .01$) และงานวิจัยของ ธนญา ราชแพทยาคม (2554: 277) พบว่า การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน (การที่นักเรียนได้เห็นหรือรับรู้การแสดงออกจากเพื่อนในการประหยัดและเก็บออมเงินทั้งด้านดีและไม่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายและการออมเงินจนทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการประหยัดการใช้จ่าย ($r = .15$, $p < .01$)

จากสมมติฐานที่ 2 พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์มีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ช่วยแพร่กระจายข่าวสาร และช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อบุคคลที่มีอยู่ได้ (Rogers and Shomaker. 1971: 145 อ้างอิง อุบล เลี้ยววาริณ. 2534: 73) หรือช่วยก่อให้เกิดทัศนคติใหม่ๆ (McGuire. 1968; 1969; Fishbein. 1975 อ้างอิง อุบล เลี้ยววาริณ. 2534: 73) นอกจากนี้ นิสิต ชูโตและคณะ (2535: 37) ได้ให้ความหมายของอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดแก่ผู้รับสารตั้งแต่ระดับความรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม จนกระทั่งเกิดเจตคติ ตลอดไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพานวิทย์ เค้าเจื่อน (2552) พบว่า ความเข้าใจองค์ประกอบและเงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (หมายถึง การมีความเข้าใจในความหมายขององค์ประกอบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัว และเงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความรอบรู้ และคุณธรรม) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติ ($r = .39$, $p < .01$) และงานวิจัยของทรรศนันท์ ชินศิริพันธุ์ (2555: 208) พบผลสอดคล้องกันว่า ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านพอประมาณ ($r = .33$, $p < .05$)

ในอีกด้านหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้องมีความสัมพันธ์ทางลบ (-) กับเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากการมี เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เกิดที่ตัวนักศึกษาโดยตรง หากแต่พ่อแม่ที่มักทำตัวเป็นแบบอย่างต่อลูกจึงมีผลให้นักศึกษาจดจำแนวความ

คิดที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่บางคนอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

จากสมมติฐานที่ 3 พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เจตคติเป็นจิตลักษณะหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคลในทิศทางต่อต้านหรือสนับสนุน ซึ่งโดยปกติบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญา ราชแพทยาคม (2554: 277) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการประหยัดและเก็บออมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย ($r = .42, p < .01$) สอดคล้องกับงานวิจัยของทรรศนันท์ ชินศิริพันธุ์ (2555: 208) พบว่า เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านพอประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ($r = .60, p < .05$)

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตจากผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางลบ (-) กับพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าด้วยองค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ องค์ประกอบทางการรู้คิด (Cognitive Component) อันมีลักษณะคล้ายคลึงกับความรู้ที่ตนเอง เมื่อเจตคติซึ่งเป็นตัวแปรเชิงโครงสร้างสะท้อนแนวโน้มพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว ตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงลดความสำคัญลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ด้วยเหตุที่ครอบครัวมีบทบาทอย่างมากในการปลูกฝังค่านิยมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ให้กับวัยรุ่น โดยพ่อแม่ควรทำตัวเป็นแบบอย่างในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้ควบคุมนโยบายภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตรายการโทรทัศน์ในรูปแบบที่หลากหลายที่สามารถนำเสนอเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและชวนให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรูปแบบรายการโทรทัศน์ดังกล่าวสามารถนำไปเผยแพร่ทางสื่ออินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดียได้ด้วยเช่นกัน

อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง โดยจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการนำจิตลักษณะด้านลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น เจตคติที่ดีต่อ

พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมส่งเสริมน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย

ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบของเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ว่าจะเป็น สารคดี ละคร และอื่นๆ ผ่านสื่อต่างๆ ที่วัยรุ่นนิยมเปิดรับ เช่น โทรศัพท์มือถือโซเชียล และสื่ออินเทอร์เน็ต ในอันที่จะสร้างประสิทธิผลต่อการทำความเข้าใจและสามารถดึงดูดความสนใจให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ควรขยายหัวข้อการวิจัยไปยังกลุ่มประชากรอื่นๆ เพื่อวัดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นการตรวจสอบว่า ประชาชนชาวไทยกลุ่มต่างๆ ได้ซึมซับและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามหลักแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแพร่หลายมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชปัญชา. (2542). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). *สื่อมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ศูนย์ หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิ่งอ้อ มะลินิล. (2552). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยทาง พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกศศิริ บุญญอุติชาติ. (2541). *รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน. (2555). *ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2555, www.sufficiencyeconomy.com
- งามตา วนินทนนท์. (2535). *จิตวิทยาสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนินทนนท์. (2545). *การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์* เอกสารคำสอน วิชา วป 581. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). *ปัจจัยทางเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ดันสุวรรณนนท์. (2550). *ผลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษา* มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ปรินญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรวาญ. (2552). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง*. เอกสาร ประกอบการสัมมนาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ : จากงานวิจัยขยายผลสู่

- ชุมชน. วันที่ 22 มกราคม 2552. จัดโดย ภารกิจโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โรงแรมรอยัล แม็โขง หนองคาย.
- จุฑานาฏ ผดุงเจริญ. (2543). *อิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือก คู่ครองและการสมรส : ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- ฉัตรชัย สนธิรัตน์. (2551). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของ นิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2556). *การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เพื่อจัดทำแผนการความต่อเนื่องระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, 3(1), 198–208.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; อรพินท์ ชูชม; และสุภาพร ลอยด์. (2529). *การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชน ของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (รายงานการวิจัยฉบับที่ 40).*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2551). *การวิจัยเพื่อการพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบพหุระดับในบริบทของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา วนันทนนท์. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและแนวทางป้องกัน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.*
- ดวงพร เวทไถ. (2545). *การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อโทรทัศน์ การเปิดรับโฆษณาและทัศนคติที่มีต่อโฆษณา. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*

- ทรรคนันท์ ชินศิริพันธุ์. (2555). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญญา ราชแพทยาคม. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านธนาคารในโรงเรียน ครอบครัว และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญลักษณ์ จันทรแก้ว. (2544). *รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และการมีส่วนร่วมตัดสินใจซื้อในครอบครัวของเด็กวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรดา ตันธรรศกุล. (2542). *ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของกลุ่มผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิตา ชูโต (2535). *บทบาทสื่อสารมวลชนในการพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย
- นิตารัตน์ ทองอุปการ. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและทัศนคติเรื่องเพศ ของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2536). *หลักนิเทศศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์
- พงศ์ รัตนะ. (2551). *พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระพานวิทย์ เค้าเจื่อน. (2552). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและลักษณะองค์การกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครูระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษา*

- กลุ่มลุ่มพินี สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลุ ชัยเวฬุ (2541). *การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และ ชัชพงศ์ ตั้งมณี. (2534). *พฤติกรรมการใช้เวลาและรูปแบบการใช้จ่ายของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. คณะพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (รายงานการวิจัย)*
- เพาพะงา จิตต์สวาสดี. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภาคิน อังศุณิส. (2553). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุภาวรรณ ดวงอินตา. (2549). *การวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสำหรับนักศึกษา*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร. ราชบัณฑิตยสถาน . (2557). *พจนานุกรม*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2557 , จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=2106>
- วลัยภรณ์ อารยพัฒน์. (2548). *ทัศนคติของนักศึกษาวัยรุ่นมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการเที่ยวสถานเริงรมย์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรียา อาณามวัฒน์. (2537). *พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ : ศึกษาเฉพาะรายการธรรมะพระพะยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษา*

ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วิไลลักษณ์ ทองคำบรวง. (2553). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.

สถาบันรามจิตติ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2549). *สำรวจพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคล*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก http://www.ramajitti.com/research_project_money.php

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดตมา แสงวิเชียร. (2552). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการช่วยลดภาวะโลกร้อนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสาร วิจัย มสค. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7, 147-160.

สุทธิลักษณ์ ชนะสุข. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุนทร สุธากุล. (2539). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่น : ศึกษากรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538*. วิทยานิพนธ์ สสม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุมาลี สิงห์เกิด. (2553). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต

วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

แสงรพี ภัทรกิจกุลธร. (2543). *การเปิดรับ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสื่อมวลชน ประเภทสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*

แสงอรุณ ธรรมเจริญ และ ลินดา สุวรรณดี. (2546). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรม จริยธรรม ของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งยั่วอยู่ในระดับต่างกัน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: การ วิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.*

อภิชาติ อนันต์ลักษณะวงศ์. (2548). *ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*

อรุณี ตันศักดิ์ดา. (2553). *การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของ เกษตรกร ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*

อมรวิทย์ นาครทรรพ. (2549). *เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงาน กิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.*

อุบล เลี้ยววาริน. (2534). *ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพ ของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

ภาคผนวก

ตาราง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	SD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. พฤติกรรมใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	102.08	11.58	-	.514**	-.012	-.152*	-.167*	-.169**	-.084	.211**	.254**	.243**	.426**	.190**	.188**	.157**
2. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักฯ	60.51	7.74		-	-.037	-.132	-.157*	-.265**	-.230**	.219**	.354**	.118*	.362**	.440**	.782**	.166**
3. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์	78.48	51.62			-	.375**	.364**	-.023	.232**	.111	.078	.131	-.060	-.208**	.089	.090
4. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโซเชียลมีเดีย	97.92	80.54				-	.738**	.042	.132	.089	.085	-.026	-.225**	-.200**	.083	.157
5. ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต	96.48	96.48					-	.108	.182	.061	.041	-.011	-.153*	-.284**	.158*	.123
6. การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ	29.75	6.17						-	.203**	-.109*	-.270**	-.088	-.323**	-.347**	.044	.004
7. การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง	29.30	6.66							-	.060	.008	.152**	-.156**	-.326**	.238**	.189**
8. การสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี	35.89	5.60								-	.848**	.149**	.193**	.020	.211**	.202**
9. การสื่อสารในครอบครัวประนีประนอม	38.01	5.46									-	.136**	.308**	.156**	.197**	.199**
10. การมีแบบอย่างจากเพื่อน	46.99	7.73										-	.173**	-.078	.227**	.192**
11. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	41.56	6.24											-	.331**	.154**	.190**
12. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	8.76	1.67												-	-.123**	-.069
13. การใช้ประโยชน์จากสื่อ	40.02	9.48													-	.743**
14. ความพึงพอใจจากสื่อ	40.77	9.11														-

* มีนัยสำคัญ .05 , ** มีนัยสำคัญ .01

ตัวอย่างแบบสอบถาม

สวัสดีผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

แบบสอบถามชุดนี้ท่านสามารถเลือกคำถามได้อย่างอิสระ ทุกข้อไม่มีข้อถูกหรือผิด คำตอบของแต่ละท่านจะแตกต่างกันไปตามความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์เฉพาะตัว กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อจะสามารถนำข้อมูลที่ท่านให้ไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด ทั้งนี้ คำตอบของทุกท่านจะถือเป็นความลับ

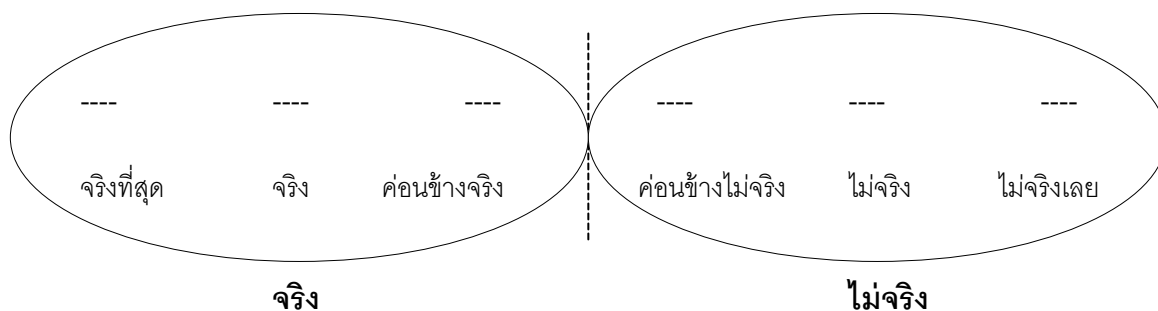
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศไนย สุนทรวิภาต
ผู้วิจัย

คำแนะนำในการตอบ

เพื่อให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ได้อย่างรวดเร็วและง่ายขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะวิธีการตอบดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขอให้ท่านคิดว่าข้อความนี้เป็น “จริง” หรือ “ไม่จริง” สำหรับท่าน

ขั้นที่ 3 ถ้า “จริง” ขอให้คิดว่า เป็นจริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

- 1) จริงเล็กน้อย ชี้ด ✓ ที่ “ค่อนข้างจริง”
- 2) จริงปานกลาง ชี้ด ✓ ที่ “จริง”
- 3) จริงมาก ชี้ด ✓ ที่ “จริงที่สุด”

ถ้า “ไม่จริง” ขอให้คิดว่า เป็นไม่จริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

- 1) ไม่จริงเล็กน้อย ชี้ด ✓ ที่ “ค่อนข้างไม่จริง”
- 2) ไม่จริงปานกลาง ชี้ด ✓ ที่ “ไม่จริง”
- 3) ไม่จริงมาก ชี้ด ✓ ที่ “ไม่จริงเลย”

1. ชุด... การใช้จ่ายของฉัน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่ามีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดสำหรับใน
ชีวิตประจำวันของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ เหนือข้อเท็จจริงเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบ
ให้ครบทุกข้อ

1. ฉันไม่ซื้อขนมมากับกักตุนไว้เกินความจำเป็น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. แม้เสื้อผ้าที่ฉันอยากได้มีราคาแพงฉันก็จะขอให้พ่อแม่ซื้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระมัดระวังค่าใช้จ่ายส่วนตัวของฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันเสียค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียนจำนวนมาก ทั้งที่ไม่เคยได้อ่าน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันอ่านหนังสือที่ซื้ออย่างคุ้มค่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันกับเพื่อนๆ หมดเงินไปกับการใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง อาทิ ชมภาพยนตร์ ร้องเพลง คาราโอเกะ กิน เที่ยว
ดื่มยามค่ำคืน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันใช้เวลาคุยเล่นทางโทรศัพท์มือถือกับเพื่อนมากกว่าที่จะมีเวลาให้กับครอบครัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมจากเนื้อหาวิชาที่ฉันเรียน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันใช้เวลาในการค้นหาเพื่อนใหม่ๆ ในอินเทอร์เน็ตจนกระทบต่อการเรียน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายเป็นหลัก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันเลือกซื้อเครื่องแต่งกายที่ใส่ได้ในหลายๆ โอกาส

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันเลือกซื้ออุปกรณ์การเรียนที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างทะนุถนอมเพื่อยืดอายุการใช้งาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. การกินข้าวที่บ้านก็ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันเลือกใช้โปรโมชั่นมือถือแบบไม่จำกัดชั่วโมงออนไลน์อินเทอร์เน็ตเพราะฉันจำเป็นต้องใช้ตลอด 24 ชั่วโมง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ฉันเปรียบเทียบรูปแบบการใช้งานและความคุ้มค่าของโทรศัพท์มือถือก่อนตัดสินใจซื้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. ฉันวางแผนการใช้เงินที่ได้จากเงินค่าขนมของพ่อแม่/ผู้ปกครอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. ฉันทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตัวเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ฉันพยายามรักษาสุขภาพของตนเอง เช่น การออกกำลังกาย การควบคุมการบริโภค

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ฉันกั้นเงินออมไว้สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ยามฉุกเฉิน หรือเวลาเดือดร้อน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

21. ฉันเก็บเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายประจำวันไว้เพื่อซื้อสิ่งที่จำเป็น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

22. ฉันออมเงินเป็นประจำ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

23. ฉันเตือนตัวเองในเรื่องการใช้จ่ายให้อยู่บนพื้นฐานการประหยัด/ พอประมาณ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

24. ฉันตัดทอนค่าใช้จ่ายทุกด้าน ลดความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

25. บัญชีรายรับรายจ่ายทำให้ฉันวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายของตัวเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ชุด... ความคิดเห็นของฉัน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่ามีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดสำหรับในชีวิตประจำวันของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓/ ✗ เหนือข้อเท็จจริงเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้ฉันมีสติกับการใช้จ่ายใช้สอย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. การใช้เงินเท่าที่จำเป็นแล้วเก็บส่วนที่เหลือเป็นเงินออมเป็นสิ่งที่ทุกคนทำได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอาชีพเกษตรกรรมเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ฉันไม่หลงใหลไปกับความฟุ่มเฟือยและวัตถุนิยม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การจะดูว่าเป็นคนมีระดับจะต้องใช้ของ / สินค้าที่มีราคาแพงเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันรู้สึกว่าการใช้โทรศัพท์รุ่นที่กำลังนิยมจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันรู้สึกภูมิใจทุกครั้งที่มีคนชมของแบรนด์เนมที่ฉันใช้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันภูมิใจที่ฉันสามารถมีเงินเก็บออมจากเงินค่าขนม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันมีความสุขทุกครั้งที่ฉันสามารถควบคุมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยของตัวเองได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ความพอเพียงเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ คนวัยอย่างฉันไม่จำเป็นต้องสนใจอะไรมากนัก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันเตือนตัวเองให้ซื้อของแต่ที่จำเป็นเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ฉันเกิดความสุขที่แท้จริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันจะคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งเมื่อต้องใช้จ่ายเงิน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ชุด... จันทน์กับครอบครัว

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่ามีปริมาณบอຍเพียงใดสำหรับในชีวิตประจำวันของท่านแล้วทำเครื่องหมาย ✓ เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	บอຍ มาก	ค่อนข้าง บอຍ	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย มาก	ไม่ เคย
1. พ่อแม่ผู้ปกครองใช้วิธีชี้แจงเหตุผลโน้มน้าวให้ท่านคล้อยตามมากกว่าใช้อำนาจบังคับ						
2. พ่อแม่ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ท่านเล่าปัญหาให้ฟัง เช่น การเรียน การคบเพื่อนและช่วยแก้ปัญหา						
3. พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความใกล้ชิด สนับสนุนกับท่านจนทำให้ท่านกล้าพูดคุยทุกเรื่องโดยไม่มี ความลับต่อกัน						
4. พ่อแม่ผู้ปกครองสนับสนุนท่าน ในการแสดงความคิดเห็นหรือความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องเพศ การเมือง แม้ว่าความเห็นจะแตกต่างกัน						
5. ทุกคนในครอบครัวมีการตกลงร่วมกันในการกำหนดระเบียบและหน้าที่ในบ้าน เช่น ล้างจาน ชักผ้า รดน้ำต้นไม้ ล้างรถ เป็นต้น						
6. เมื่อท่านจะไปเที่ยวกับเพื่อน ต้องชี้แจงให้พ่อแม่ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียดและต้องได้รับอนุญาตจากท่านก่อน						
7. ท่านต้องทำกิจวัตรต่าง ๆ ในครอบครัว ให้ตรงตามระเบียบเวลาที่พ่อแม่ผู้ปกครองกำหนดไว้ เช่น ต้องกลับบ้านไม่เกินเวลา...น. และต้องเข้านอนเวลา....น.						
8. เมื่อท่านทำผิดคำสั่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจะดุว่า ลงโทษ แต่หากยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งจะได้รับคำชม รางวัล						
9. การตัดสินใจต่าง ๆ ในครอบครัว จะมีพ่อหรือแม่หรือผู้ใหญ่คนใดคนหนึ่งที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว						
10. พ่อแม่ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนให้ท่านเคารพต่อบรรพบุรุษ ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด						

ข้อความ	บ่อย มาก	ค่อนข้าง บ่อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย มาก	ไม่ เคย
11.กิจวัตรประจำวันในครอบครัวของท่าน ไม่มีผู้ใดกำหนด แน่นอนขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละคน เช่น คนหนึ่งนอน คนหนึ่งทานอาหาร ขณะที่คนหนึ่งดูโทรทัศน์						
12.แต่ละคนในครอบครัวของท่านต่างรับผิดชอบและจัดการ ชีวิตของตนเองตามสะดวกโดยไม่ต้องฟังเสียงส่วนใหญ่						
13.ท่านมีอิสระเต็มที่ที่สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เช่นการเรียน เที่ยวเตร่ คบเพื่อน ได้ตามใจตัวเองโดยไม่ต้องขออนุญาต หรือ แจ้งให้พ่อแม่ผู้ปกครองทราบ						
14.ท่านมีอิสระในการคบเพื่อนทั้งชายและหญิงได้โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นชอบ						
15.แต่ละคนในครอบครัวสนใจกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าของตน เองโดยไม่มีการร่วมกันตั้งเป้าหมายหรือวางแผนสำหรับอนาคต						
16.พ่อแม่ผู้ปกครองสอนท่านให้เชื่อในสิ่งที่มีเหตุผลสมควร โดยไม่จำเป็นต้องยึดถือตามกรอบสังคมประเพณี หรือความ เชื่อเก่า ๆ						
17.หากมีปัญหาสำคัญ สมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจตามเหตุผลโดยไม่ยอมตามใจหรือ เกรงใจคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ						
18.ท่านได้รับการสั่งสอนให้กล้าปฏิเสธไม่จำเป็นต้อง คล้อยตามโดยไม่มีเหตุผลสมควร						
19.ประเด็นในการพูดคุย และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อ มวลชนหรือบุคคลนอกครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองจะ เป็นผู้กำหนดให้ท่านปฏิบัติตาม						
20.พ่อแม่ผู้ปกครองสั่งสอนท่านว่า ผู้ใหญ่ย่อมคิดถูก ดีกว่า เด็กห้ามโต้แย้ง						

ข้อความ	บ่อย มาก	ค่อนข้าง บ่อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย มาก	ไม่ เคย
21. ในครอบครัวของท่านหากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ซักถามลูกๆ ก็ไม่ควรแสดงความคิดเห็นหรือเรียกร้องสิ่งใดโดยไม่จำเป็น						
22. เมื่อครอบครัวเกิดปัญหาสำคัญ เช่น การเงิน การหย่าร้าง การเจ็บป่วย พ่อแม่ผู้ปกครองจะตัดสินใจแก้ไขเองตามลำพัง โดยไม่มีการปรึกษาหารือให้ท่านทราบ						
23. พ่อแม่ผู้ปกครองของท่านไม่ใส่ใจ ไม่ว่าจะเป็นการชมเชยให้รางวัลเมื่อท่านทำดีหรือดุด่าลงโทษเมื่อท่านทำผิด						
24. พ่อแม่ผู้ปกครองของท่านไม่ให้เวลามากลูกคลี พูดคุย สักสอน หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ กับท่าน						
25. พ่อแม่ผู้ปกครองสอนให้ท่านตระหนักว่า การมีความคิดของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ แต่ควรเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเช่นกัน						
26. ท่านได้รับการอบรมว่า การสนทนากับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อนต่างเพศ หรือสาธารณชน ต้องรู้จักควบคุมวาจา กริยา และอารมณ์ให้เหมาะสม						
27. พ่อแม่ผู้ปกครองสั่งสอนว่า แม้พบผู้อื่นมีความผิดพลาด แต่ท่านควรมีมารยาทไม่ก้าวร้าวล่วงเกิน						

ข้อมูลส่วนตัวของฉัน

ชื่อ – สกุล

เพศคนละ..... ชั้นปี

มหาวิทยาลัย

4. ชุด... ฉันกับเพื่อน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า แล้วพิจารณาว่ามีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด
สำหรับท่านในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓/...../...../...../...../.....
ประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. เพื่อนๆ ของฉันมักเตือนกันในกลุ่มให้ใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อนๆ ของฉันมักนำวัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เพื่อนๆ ของฉันมักใช้สินค้าที่ทันสมัยและมีราคาแพง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เพื่อนๆ ของฉันมักเลือกซื้อเสื้อผ้าใหม่ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เพื่อนๆ ของฉันยังคงเล่นอินเทอร์เน็ตจนตีกดนิ้วถึงแม้จะเป็นช่วงใกล้สอบ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เพื่อนๆ ของฉันมักเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เพื่อนๆ ของฉันซื้ออาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมารับประทานอยู่เสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. เพื่อนของฉันมีกิจกรรมที่ต้องใช้จ่ายเงินเพื่อความบันเทิง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. กลุ่มเพื่อนของฉันไม่มีใครพูดถึงเรื่องการออมเงินเลย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เพื่อนๆ ของฉันคิดอย่างรอบคอบก่อนใช้จ่ายทุกครั้ง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เพื่อนๆ ของฉันตัดทอนค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในชีวิตประจำวันออกไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เพื่อนๆ ของฉันสนใจติดตามรายการที่น่าเสนอเรื่องราวของบุคคลที่ใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เพื่อนๆ ของฉันจะช่วยกันพิจารณาความคุ้มค่าของสิ่งที่จะซื้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. เพื่อนๆ ของฉันแนะนำวิธีการใหม่ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายของตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ชุด...ฉันในปัจจุบันและอนาคต

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า มีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดสำหรับท่าน
ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค
กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. การวางแผนการทำรายงานส่งอาจารย์เป็นการเสียเวลาเมื่อใกล้ส่งค่อยทำก็ได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่เห็นความจำเป็นต้องใช้ช้อนกลางเวลาทานอาหารร่วมกันกับคนอื่น เพราะฉันไม่เชื่อว่าจะติดโรคติดต่อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันไม่สนใจว่าฉันใช้เวลาในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์หรือไม่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ไม่จำเป็นที่ฉันต้องวางแผนเกี่ยวกับอาชีพการงาน เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อผลสอบออกมาดังที่ฉันตั้งใจไว้ ฉันจะให้รางวัลกับตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. หลังจากทำงานในส่วนย่อย ๆ สำเร็จ ฉันมักจะคิดเตรียมวางแผนทำตามเป้าหมายขั้นต่อไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่เคยประเมินตนเองว่าฉันได้ทำอะไรบ้างตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันมักให้รางวัลกับตนเองเสมอเมื่อทำงานตามที่ตั้งใจไว้ได้สำเร็จ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อวันไหนที่ใช้เงินเกินกว่าที่กำหนดไว้ วันถัดมาจะต้องใช้ให้น้อยกว่าเดิม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อรู้ว่าอ้วนขึ้นฉันจะทานอาหารจำพวกแป้ง ไขมัน ของทอด และขนมหวานให้น้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ชุด...ฉันกับสื่อ

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการรับสื่อของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ท่านชมโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละเท่าใด

☐ ชมวันละ.....ชั่วโมง ☐ ไม่ชม

2. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละเท่าใด

☐ อ่านวันละ.....ชั่วโมง ☐ ไม่อ่าน

3. ท่านอ่านนิตยสารที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละเท่าใด

☐ อ่านวันละ.....ชั่วโมง ☐ ไม่อ่าน

4. ท่านเปิดรับสื่อประเภท Social media ที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละเท่าใด

☐ เปิดรับวันละ.....ชั่วโมง ☐ ไม่เปิดรับ

5. ท่านเปิดรับสื่อประเภท Internet ที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละ

เท่าใด

☐ เปิดรับวันละ_____ชั่วโมง ☐ ไม่เปิดรับ

6. ท่านฟังวิทยุที่มีเนื้อหาสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยวันละเท่าใด

☐ ฟังวันละ_____ชั่วโมง ☐ ไม่ฟัง

7. ชุด...ฉันกับการใช้ประโยชน์จากสื่อ

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาปริมาณการใช้ประโยชน์จากสื่อของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย

✓ เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ใช้ประโยชน์มากที่สุด	ใช้ประโยชน์มาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างมาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย	ใช้ประโยชน์น้อย	ไม่ใช้ประโยชน์เลย
1. ใช้เพื่อเป็นแหล่งศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
2. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตอย่างง่าย ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลด้านวิธีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน						
4. เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนวิธีการดำเนินชีวิตของฉันกับบุคคลในรายการ						
5. เพื่อสนับสนุนความคิดของฉันเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
6. เพื่อชี้ให้เห็นถึงวิธีการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและมีความสุขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
7. เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำได้จริงๆ						
8. เพื่อนำข้อมูลจากรายการไปพูดคุยกับเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดถึงวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
9. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินที่สอดแทรกอยู่ในรายการ						
10. ชี้ให้เห็นการดำเนินชีวิตจากสถานที่จริงทำให้เข้าใจการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายขึ้น						

8. ชุด...ฉันกับความพึงพอใจจากสื่อ

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาปริมาณการใช้ประโยชน์จากสื่อของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย

✓ เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ใช้ประโยชน์มากที่สุด	ใช้ประโยชน์มาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างมาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย	ใช้ประโยชน์น้อย	ไม่ใช้ประโยชน์เลย
1.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
2.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ได้แสดงวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างง่าย ๆ						
3.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ทำให้รู้วิธีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน						
4.การรับชมรายการจากโทรทัศน์ช่วยสะท้อนให้เห็นข้อมูลวิธีการดำเนินชีวิตของฉันกับบุคคลในรายการ						
5.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ได้สนับสนุนความคิดของฉันเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
6.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook แสดงให้เห็นถึงวิธีการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและมีความสุขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง						
7.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ช่วยสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำได้จริง						
8.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ทำให้สามารถนำประเด็นต่างๆที่ได้รับชมจากรายการมาพูดคุยกับเพื่อน						

ข้อความ	ใช้ประโยชน์มากที่สุด	ใช้ประโยชน์มาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างมาก	ใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย	ใช้ประโยชน์น้อย	ไม่ใช้ประโยชน์เลย
9.การรับชมรายการจากโทรทัศน์/อ่านโพสต์จาก facebook ทำให้ฉันและบุคคลใกล้ชิดได้รับความเพลิดเพลินที่แทรกอยู่ในรายการ/ข้อความที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง						
10.การรับชมรายการจากสื่อโทรทัศน์สามารถสื่อให้ผู้ชมเข้าใจวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่าย						

9. ชุด...สิ่งที่ฉันรู้

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาข้อความนั้น ๆ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ใช่”
หรือ “ไม่ใช่”

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิตและแนวทางปฏิบัติของเกษตรกรโดยเฉพาะ		
2.เศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้เฉพาะช่วงที่กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจเท่านั้น		
3.ลักษณะของความพอเพียงประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และ ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี		
4.ความพอประมาณ หมายถึง การตัดสินใจในการปฏิบัติที่มีความพอดี ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไปโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน		
5.ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจในการปฏิบัติสิ่งใดนั้น จะต้องพิจารณาไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้นเสมอ		
6.ความมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต		
7.คนที่มีฐานะร่ำรวยไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง		
8.เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เน้นให้ผู้ปฏิบัติตามยึดหลักทางสายกลาง		
9.เศรษฐกิจพอเพียงเน้นการพึ่งตนเอง ไม่ติดต่อด้านค้าขายกับต่างประเทศ		
10.ผลจากการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนและความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง		

10. กลุ่มเพื่อน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาข้อความนั้นๆ แล้วกรอกข้อมูลของท่านหลังจากนั้นจึงทำเครื่องหมาย ✓ ในที่กำหนดให้ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ตามปกติ ท่านได้สนทนากับกลุ่มเพื่อนฝูงที่สนิทประมาณสัปดาห์ละกี่ครั้ง
จำนวน.....ครั้ง
2. จำนวนกลุ่มเพื่อนฝูงที่สนทนาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเดิมใช่หรือไม่ใช่ไม่ใช่
ถ้าไม่ใช่ จำนวนกลุ่มเพื่อนฝูงที่สนิทมีประมาณกลุ่ม
3. จำนวนเพื่อนที่รักกันมากที่สามารถขอความช่วยเหลือได้ มีจำนวนประมาณคน
4. เรื่องส่วนใหญ่ที่คุยกับเพื่อนฝูง คือเรื่องอะไรบ้าง (ระดับจิตสำนึกชุมชน)
 - 4.1 ด้านปัญหาเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ภายในชุมชน
 - 4.2 ด้านปัญหาความปลอดภัยในชุมชน
 - 4.3 ด้านปัญหาเสพติดในชุมชน
 - 4.4 ด้านปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนในชุมชน
 - 4.5 ด้านปัญหาความประพฤติของผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อบจ. เทศบาล เป็นต้น
 - 4.6 ด้านปัญหาความประพฤติของข้าราชการ ตำรวจ ครู หมอ พยาบาล ฯลฯ ในท้องถิ่น
 - 4.7 ด้านปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากหน่วยงานของรัฐ
 - 4.8 ด้านปัญหาการตกต่ำทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ในท้องถิ่น
เช่น การประพฤติปฏิบัติของกลุ่มวัยรุ่น พระภิกษุ ฯลฯ ที่ไม่เหมาะสม
 - 4.9 ด้านปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำ ป่าไม้ เป็นต้น
 - 4.10 ด้านอื่นๆ ถ้ามี
 - 4.11 รวม.....ด้าน

5. ท่านคิดว่า ท่านมีความไว้วางใจต่อบุคคลเหล่านี้ในระดับใด (ระดับความไว้วางใจ)

ระดับความไว้วางใจ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.บุคคลทั่วไปในสังคมไทย					
2.บุคคลทั่วไปในจังหวัดของท่าน					
3.บุคคลทั่วไปในอำเภอของท่าน					
4.บุคคลทั่วไปในตำบลของท่าน					
5.บุคคลทั่วไปในชุมชนของท่าน					
6.บุคคลที่มีฐานะทางการเงินต่างกับท่าน					
7.บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกับท่าน					
8.บุคคลที่มีอาชีพต่างกับท่าน					
9.บุคคลที่พูดภาษาต่างกับท่าน					
10.บุคคลที่นับถือศาสนาต่างกับท่าน					
11.พระภิกษุ					
12.ครู อาจารย์					
13.หมอ พยาบาล					
14.พ่อค้า แม่ค้าในตลาด นักธุรกิจ					
15.ตำรวจ					
16.ทหาร					
17.ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หน่วยงาน ของเทศบาล อบต. อบจ.					
18.ข้าราชการส่วนภูมิภาค เช่น ที่ว่าการอำเภอ ศาลากลาง จังหวัด					
19.นักการเมืองท้องถิ่น เช่น นายก อบต. นายก อบจ. นายกเทศมนตรี					
20.นักการเมืองระดับชาติ เช่น สส. สว.					
21.องค์กรเพื่อพัฒนาที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO)					
22.นักข่าว					

ระดับความไว้วางใจ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
23.ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น					
24.ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน					
25.ข่าวสารจากรายการวิทยุชุมชน					
26.ข่าวสารจากรายการวิทยุทั่วไป					
27.ข่าวสารจากรายการโทรทัศน์					
28.คนแปลกหน้าในชุมชน					
29.แรงงานต่างถิ่นที่เป็นคนไทย					
30.โดยรวม ท่านคิดว่า ความไว้วางใจของท่านที่มีต่อบุคคลทั่วไปในชุมชนของท่าน เปลี่ยนแปลงไปจาก 2 ปีก่อนมากน้อยเพียงใด					

6. อำนาจหน้าที่และกิจกรรมทางการเมือง

6.1 โดยทั่วไป ท่านคิดว่า

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ท่านคิดว่าท่านมีความทุกข์มากกว่ามีความสุข		
2.โดยปกติเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ท่านมีอิสระในการตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิตของตนเอง		
3.ท่านมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตได้ เช่น การย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนอาชีพ และฐานะ		
4.ท่านมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในชุมชน		
5.ท่านสามารถที่จะลงใจเพื่อบ้านให้เข้าร่วมในด้านการพัฒนาชุมชน		
6.ท่านมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่วนรวมต่างๆ ในชุมชน		
7.เสียงของบุคคลในชุมชน มีผลต่อการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่น		

6.2 ท่านได้เคยกระทำในสิ่งต่อไปนี้หรือไม่

ระดับความไว้วางใจ	ประมาณ 1-2 ครั้ง	มากกว่า 2 ครั้ง	ไม่เคย
1.การเข้าร่วมฟังการปราศรัยของนักการเมืองที่ผ่านมา			
2.การเลือกตั้งระดับชาติครั้งล่าสุด			
3.การเข้าร่วมชี้แจง ร้องเรียน เกี่ยวกับปัญหาส่วนรวมของชุมชน			
4.การเข้าพบปะ พูดคุยกับนักการเมืองท้องถิ่น (อบต. อบจ. เป็นต้น)			
5.การเข้าร่วมประท้วงความไม่ยุติธรรมในชุมชน			

6.3 ในรอบปีที่ผ่านมา ชุมชนของท่านเคยมีการร้องเรียนต่อข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นหรือไม่

.....ใช่ไม่ใช่

ถ้าเคย จำนวนเรื่องที่ร้องเรียนมีประมาณครั้ง

และเรื่องที่ร้องเรียน ส่วนใหญ่ท่านคิดว่า มีการตอบสนองจากผู้รับผิดชอบอย่างไร

ไม่มีการตอบสนอง	มีการแก้ไขปัญหาเป็นบางส่วน	พยายามแก้ไขปัญหาอย่างเต็มที่

6.4 เมื่อมีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น (เช่น อบต. อบจ. เทศบาล) ท่านกระทำอย่างไร

ไม่ไปเลือกตั้งเลย	ไปเลือกตั้งเป็นบางครั้ง	ไปเลือกตั้งเกือบทุกครั้ง	ไปเลือกตั้งทุกครั้ง

ประวัติผู้วิจัย

ทศไนย สุนทรวิภาต จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการโฆษณา จากคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปี พ.ศ.2528 จบการศึกษาระดับปริญญาโท นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตรพัฒนการ จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2531 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ